Conseil d'Etat - Raad van State
LÉGISLATION - WETGEVING
- 1 -
19. APR 1963
Traduction à la Section
Vertaling bij de Afdeling

Provisoire

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 22e januari 1963 door de Minister van Sociale Voorzorg verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet "betreffende de schadeloosstelling voor en de voorkoming van beroepsziekten", heeft de 15e maart 1963 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de la Prévoyance sociale, le 22 janvier 1963, d'une demande d'avis sur un projet de loi "relatif à la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles et à la prévention de celles-ci", a donné le 15 mars 1963 l'avis suivant :

19.4.63

ALGEMENE OPMERKINGEN.

I.

Een van de doelstellingen van het voorontwerp is een nauwere harmonisatie tussen de regeling schadeloosstelling voor beroepsziekten en de regeling schadeloosstelling voor arbeidsongevallen. Zo voorziet het voorontwerp in een schadeloosstelling voor beroepsziekten die ten minste evenwaardig is aan het bedrag van de uitkeringen waarop de getroffene of zijn rechthebbenden bij arbeidsongeval aanspraak kunnen maken. De Regering heeft alus willen voldoen aan de verbintenissen welke aan de nationale wetgever zijn opgelegd door een verdrag betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten, tot stand gekomen in het raam van de Internationale Organisatie van de Arbeid, welk verdrag goedgekeurd werd bij decret van 25 mei 1949. Het past wellicht hier de tekst van artikel 1 van dat verdrag te citeren. Deze bepaling luit als volgt :

"§ 1. Ieder lid van de Internationale Organisatie van de Arbeid, dat dit verdrag bekrachtigt, verbindt zich om aan hen, die aan beroepsziekten of aan de gevolgen daarvan lijden, of aan hun rechtverkrijgenden een schadeloosstelling toe te kennen, overeenkomstig de algemene beginselen van de nationale wetgeving betreffende de schadeloosstelling voor arbeidsongevallen.

.../...

§ 2. Het bedrag dier schadeloosstelling zal iet lage zijn dan het bedrag, dat de nationale wetgeving aststeltten aanzien van de schadeloosstelling voor arbeidsongevallen. Onder dit voorbehoud is ieder lid vrij m bij devaststelling der voorwaarden in zijn nationale etgevingopens de betaling van schadeloosstelling voor eroepsziekten en bij toepassing van de wetgeving betreffende schadeloosstelling voor arbeidsongevallen op die iekten, de wijzigingen en veranderingen aan te brengen, elke hemlienstig voorkomen".

II.

De memorie van toelichting handelt uitvoerig overde wijzigingen welke het voorontwerp invoert met betrkking tot de financiering van de schadeloosstelling voorberoepsziekten en verantwoordt ze door overwegingen van erschillende aard. Het lijkt tevens nuttig de juridisce consequenties van deze wijzigingen eveneens in het icht te plaatsen.

Volgens de thans geldende regelen worden de bijdagen welke de werkgevers aan het Voorzorgsfonds verschuligd zijn, bepaald naar gelang van de categorie waan hun bedrijf is opgenomen gelet op het risico voor berosziekten waartoe de bedrijfstak aanleiding geeft. Dit mt er in feite op neer, dat de uitgaven per bedrijfstak rden gegroepeerd en alsdan althans in beginsel over werkvers in die bedrijfstak worden omgeslagen. Men kan een rgelijk financieringssysteem nog zien als een soorvan verplichte verzekering per bedrijfstak.

.../..

voorontwerp gaat uit van andere beginselen.
van het beroepsziektenfonds zullen niet meer
n bijdragen vanwege de werkgevers, berekend
de gedane betalingen in de bedrijfstak maar
dubbele solidariteit onder alle werkgevers
derdaad zullen enerzijds alle werkgevers een
ontwerp geheten solidariteitsbijdrage ver-
n, bepaald op een vast percentage van het
rzijds zullen alle werkgevers die hun personeel
n het risico van beroepsziekten blootstellen,
e zogeheten voorkomingsbijdrage betalen,
s voor ieder van hen op hetzelfde percentage
rekend. Onder deze laatste categorie is er
olledige solidariteit, aangezien ieder de-
ge betaalt en dus niet meer in verhouding
o dat zijn bedrijf of zijn bedrijfstak

die omstandigheden schijnt de regeling
loosstelling voor beroepsziekten haar karak-
kering te verliezen, althans wanneer men aan
n klassieke betekenis blijft geven, zoals
eld nog het geval is in de Arbeidsongevallen-
t hier veeleer voor een vorm van zogeheten
kering waartoe evenwel alleen de werkgevers
gen aangezien zij het risico van beroeps-
de tewerkstelling in hun bedrijf in het

.../...

III.

Het voorontwerp voorziet in de oprichting van een nieuwe openbare instelling, het beroepsziektenfonds, dat het thans bestaande voorzorgsfonds ten behoeve van door beroepsziekten getroffenen zal opvolgen. Als verklaring hiervoor wordt gewezen op de noodzaak de administratieve structuur van de instelling belast met de toepassing van de wetgeving inzake beroepsziekten te wijzigen. De wijzigingen hebben betrekking op de volgende twee punten : enerzijds wil de Regering ter gelegenheid van het voorontwerp de thans geldende regelen inzake samenstelling, benoeming en bevoegdheid van de beheersorganen vervangen door regelen die identiek zijn aan die vervat in het thans bij de Senaat aanhangige "ontwerp van wet betreffende het beheer van de instellingen van openbaar nut voor sociale zekerheid en sociale voorzorg" (Gedr.St., Senaat, zitting 1960-1961, nr 149) en anderzijds wil zij - ofschoon dit punt niet zo duidelijk in het voorontwerp naar voren treedt - de mogelijkheid openen van een tijdelijke versoepeling van de regelen inzake personeel omdat zij ingevolge de aanzienlijke verruiming van het toepassingsgebied van de wetgeving inzake beroepsziekten verwacht dat de behoefte aan personeel bij het beroepsziektenfonds zo zal toenemen en teves zo dringend zal zijn dat daarin niet met toepassing van de normale regelen kan worden voorzien.

Men kan zich afvragen of de doelstellingen waarop de hierboven uiteengezette wijzigingen gericht zijn een voldoende verantwoording zijn voor de ontbinding van een reeds bestaande instelling, terwijl tevens

.../...

een nieuwe instelling wordt opgericht die met een zelfde taak wordt belast. Inderdaad zou de wijziging van de regelen inzake samenstelling, benoeming of bevoegdheid van de beheersorganen te allen tijde bij de wet kunnen worden doorgevoerd zonder dat zij in enigerlei mate afhankelijk is van de voorafgaande ontbinding van de instelling en de oprichting van een nieuwe, parallele instelling, Anderzijds schijnt de versoepeling van de regelen inzake benoeming even goed mogelijk te zijn zonder een voorafgaande overgang van het personeel van een ontbonden instelling naar een nieuwe instelling. Integendeel zal de oprichting van een nieuwe instelling juist een bron zijn van allerhande moeilijkheden in verband met de regelen inzake personeel.

Deze moeilijkheden houden vooral verband met de toepassing van het koninklijk besluit van 20 juni 1955 houdende syndicaal statuut van het personeel der openbare diensten en met de vraag welke statutaire bepalingen zullen moeten worden gevolgd bij benoeming in het personeel van de nieuwe instelling. Hiervoor meent de Raad van State te kunnen verwijzen naar zijn advies L.8273/2 van 2 februari 1963 over een ontwerp van wet tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering.

Het is dus niet volstrekt noodzakelijk een nieuwe openbare instelling in het leven te roepen. Men kan desnoods ermee volstaan, de benaming van het voorzorgsfonds te veranderen en een plaats in te ruimen voor de

.../...

nodige regelen in verband met het verder bestaan van de bij de wet van 24 juli 1927 opgerichte instelling. Zo men zich daartoe beperkt, dan zal hieraan een tweevoudig voordeel verbonden zijn. Het eerste zal zijn, dat niet meer hoeft te worden gevreesd voor de moeilijkheden inzake personeel waarop hierboven even werd gewezen. Het tweede voordeel is, dat de overgang van de oude wet naar de nieuwe wet volkomen harmonisch kan gebeuren want er is geen breuk mogelijk wat het beheer van de instelling betreft. Het is anders niet uitgesloten dat ingeval de benoemingen in de beheersorganen van de nieuwe instelling mochten uitblijven, het beroepsziektenfonds niet over organen zou beschikken die het in afwachting tegenover derden of in rechte zouden kunnen vertegenwoordigen. Wanneer dezelfde instelling wordt behouden, dan kan deze moeilijkheid opgelost worden door de toepassing van de regel van de continuïteit van de openbare dienst.

IV.

Een andere algemene opmerking betreft de op enkele plaatsen in het voorontwerp voorkomende verwijzingen naar de wet betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen. Met deze verwijzingen, die het voorontwerp aan de wet van 24 juli 1927 heeft ontleend, wil de Regering komen tot een zo volmaakt mogelijk parallellisme tussen beide wetgevingen, waartoe zij zich heeft verbonden, zoals hierboven is aangetoond.

.../...

Nochtans lijkt deze methode minder geschikt om dit resultaat te bereiken. Vooreerst schijnt men uit het oog te verliezen dat het ontwerp eveneens toepasselijk zal zijn op zeelieden en zeevissers die wat de arbeidsongevallen betreft niet door de bij koninklijk besluit van 28 september 1931 gecoördineerde wetten maar wel door een bijzondere regeling, namelijk de wet van 30 december 1929, worden beheerst. Weliswaar zijn beide teksten door dezelfde beginselen ingegeven maar er zijn toch verschillen onder meer bij de berekening van het basisloon. Het ontwerp behoort dus, waar zulks nodig is, rekening te houden met deze dualiteit in de wetgeving ter zake van arbeidsongevallen.

Er is evenwel een ernstiger bezwaar tegen deze methode van verwijzing naar de arbeidsongevallenwet. De artikelen 30, 31 en 47 van het voorontwerp verwijzen respectievelijk naar de artikelen 4, 2 en 6 van de arbeidsongevallenwet. In deze bepalingen van de arbeidsongevallenwet is herhaaldelijk sprake van de dag van het ongeval hetzij om de voor die dag verschuldigde uitkering te bepalen (artikel 2, tweede lid), hetzij bij de eis dat het huwelijk vóór het ongeval plaats moet hebben gehad om tot een rente voor de overlevende echtgenoot aanleiding te geven (artikel 4, 2°, A) of bij een soortgelijke eis in verband met de geboorte, verwekking, erkenning of aanneming van kinderen (artikel 4, 2°,B), hetzij bij het bepalen van het basisloon dat in beginsel gevormd wordt door het loon toegekend gedurende het jaar dat aan het ongeval voorafgaat (artikel 6,eerste lid).

.../...

Deze regelen kunnen zo maar niet zonder enige uitdrukkelijke aanpassing op de beroepsziekten toepasselijk worden verklaard. Het ontwerp zou dan ook ten minste uitdrukkelijk moeten zeggen welke gebeurtenis in de plaats komt van de dag van het ongeval, als de genoemde bepalingen van de arbeidsongevallenwet ter zake van beroepsziekten toegepast worden.

Ten slotte kunnen die verwijzingen de lezer wel eens op een dwaalspoor brengen. Zo luidt het laatste lid van artikel 2 van de arbeidsongevallenwet, dat ter zake toepasselijk zal zijn ingevolge artikel 31 van het voorontwerp als volgt : "Bij het verstrijken van de herzieningstermijn, voorzien bij artikel 28, wordt de jaarlijkse vergoeding door een lijfrente vervangen". Nu zou hieruit kunnen worden afgeleid dat de termijn van herziening drie jaar bedraagt , zoals in artikel 28 van de arbeidsongevallenwet is bepaald. Uit artikel 50, tweede lid, van het voorontwerp blijkt echter, zij het op een niet zeer duidelijke wijze, dat de termijn van herziening door de Koning voor iedere ziekte zal worden bepaald.

Dit alles toont de noodzaak aan van een aanpassing van deze regelen uit de arbeidsongevallenwet, te meer daar het toepassingsgebied van de regeling inzake beroepsziekten door het voorontwerp aanzienlijk verruimd wordt.

.../...

V.

Enkele bepalingen van het voorontwerp houden regelen met betrekking tot het personeelsstatuut in, welke voor het personeel van het voorzorgsfonds ten behoeve van door beroepsziekten getroffenen zullen gelden. In het koninklijk besluit van 20 juni 1955 bepaalt artikel 6, dat zulke voorstellen aan de syndicale raad van advies moeten worden voorgelegd ; uit artikel 4 alsook uit het feit dat het voorzorgsfonds volgens inlichtingen minder dan honderd maar meer dan vijfentwintig personeelsleden telt, volgt dat bij deze instelling een personeelsraad moet zijn opgericht ; volgens artikel 7 is deze personeelsraad bevoegd om over bedoelde voorstellen advies uit te brengen. Volgens het verslag aan de Koning bij dat koninklijk besluit, behoren ook ontwerpen van wet tot de adviesbevoegdheid van de syndicale raden (Omnilegie 1955, blz. 268).

Uit inlichtingen van de gemachtigden van de Minister blijkt, dat het ontwerp niet aan deze personeelsraad is voorgelegd. Er moge echter worden opgemerkt, dat de Koning die raadpleging wel kan eisen voor een nog niet ingediend ontwerp van wet, maar dat het ontbreken van advies in het onderhavige geval - een ontwerp van wet - alleen door het Parlement kan worden getoetst.

.../...

Artikel 2.

I.

Het eerste lid van artikel 2 van het voorontwerp luidt onder meer als volgt :

"Het voordeel van de schadeloosstelling voor beroepsziekten is gewaarborgd :

1° aan de werknemers die onderworpen zijn aan de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders ;

...

4° aan de personen die werkzaam zijn in een familieonderneming, voor zover zij ten overstaan van deze onderneming door een arbeidsovereenkomst gebonden zijn ;

5° aan de personen die ten gevolge van lichamelijke ongeschiktheid tot werken of van werkloosheid vakherscholing of -scholing genieten ;

6° aan de leerjongens en leermeisjes en de stagiairs, zelfs indien niet beloond ;

7° aan de tijdelijke personeelsleden in dienst van het Rijk, de provinciën, de gemeenten en de verenigingen van gemeenten, van de instellingen van openbaar nut bedoeld bij de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut en de onder de provinciën en de gemeenten ressorterende inrichtingen ;

.../...

8° aan de leraars van het (vrij, provinciaal en gemeentelijk) gesubsidieerd technisch onderwijs ;

... " .

a) De formule gebruikt in 1° lijkt te algemeen te zijn, gelet op het bepaalde in 6° en 8° ; de in deze twee laatstgenoemde teksten bedoelde personen zijn immers voor een deel reeds begrepen in de werknemers die aan de maatschappelijke zekerheid zijn onderworpen. De Raad van State stelt dan ook voor, het 1° als volgt te lezen :

"1° aan werknemers die door of op grond van artikel 2, §§ 1, 2, 3 en 6, van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, gewijzigd bij de wet van 14 juli 1961, aan deze besluitwet zijn onderworpen".

b) Daar de Belgische wetgeving geen eenvormige definitie van het begrip familieonderneming kent, zou het 4° moeten aangeven welk begrip hier juist wordt bedoeld. Aangezien het voorontwerp het toepassingsgebied van de regeling inzake beroepsziekten afstemt op het toepassingsgebied van de maatschappelijke zekerheid, kan worden aangenomen dat hier hetzelfde begrip wordt bedoeld als in artikel 2, § 3, eerste lid, 2°, van de besluitwet van 28 december 1944, gewijzigd bij de wet

.../...

van 14 juli 1961. De Raad van State stelt dan ook voor het 4° de volgende lezing voor :

"4° aan degenen die werkzaam zijn in een familieonderneming, waar gewoonlijk alleen bloedverwanten, aanverwanten of pleegkinderen arbeid verrichten onder het uitsluitend gezag van de vader, de moeder of de voogd, voor zover zij door een arbeidsovereenkomst zijn gebonden;".

c) Het bepaalde in 5° is zeer algemeen en zou dus op alle gevallen van lichamelijke invaliditeit of van werkloosheid kunnen slaan.

In dit verband kan worden gewezen op een bepaling die de wetgeving inzake beroepsziekten reeds op de aldaar bedoelde werklozen toepasselijk verklaart. Deze tekst is artikel 15, eerste lid, van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel, dat betrekking heeft op degenen die onder sommige voorwaarden met de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening of met een erkend centrum een overeenkomst voor versnelde beroepsopleiding hebben gesloten.

d) Voor 6° wordt de volgende redactie in het Nederlands aanbevolen :

"6° aan leerjongens, leermeisjes en stagiairs, ook als zij geen loon ontvangen;".

.../...

e) Het 7° betrekt het tijdelijk personeel van openbare besturen en instellingen in het toepassingsgebied van de regeling inzake beroepsziekten. Voor zover dit personeel door een arbeidsovereenkomst voor werklieden of voor bedienden met de werkgever is verbonden, is het evenwel reeds begrepen in 1°. De Raad van State stelt dan ook voor, het 7° in fine aan te vullen met de woorden : "voor zover hun toestand statutair geregeld is".

II.

Het tweede lid dat als volgt luidt : "De Koning kan, volgens de nadere regelen die hij bepaalt, de waarborg dezer schadeloosstelling uitbreiden tot andere categorieën van personen" ware beter op zijn plaats als laatste lid van het artikel, aangezien het derde en het vierde lid betrekking hebben op de personen bedoeld in het eerste lid.

III.

In het derde en het vierde lid is er gemis van overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst. Deze laatste stemt overeen met de bedoeling van de Regering. De Nederlandse tekst behoort dus te worden aangepast.

.../...

Artikel 3.

Volledigheidshalve leze men : "Ieder persoon die niet bedoeld is in artikel 2 of in een ter uitvoering daarvan genomen koninklijk besluit ...".

Artikelen 4 en 6.

Deze bepalingen luiden als volgt :

"Artikel 4.-

Bij het Ministerie van Sociale Voorzorg wordt een beroepsziektenfonds ingesteld.

Dat fonds is een openbare instelling die rechtspersoonlijkheid geniet en onder Rijkswaarborg staat. De inrichting en de werking ervan worden door de Koning geregeld.

Het beroepsziektenfonds is onderworpen aan de regelen vastgesteld door de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, voor wat betreft de bij artikel 1, B, van genoemde wet bedoelde instellingen.

.../...

Artikel 6.-

Het beroepsziektenfonds volgt het voorzorgsfonds ten behoeve van door beroepsziekten getroffenen op in de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van de wetgeving betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten.

Het neemt de activa en passiva over van het beheer dat werd waargenomen door het voorzorgsfonds ten behoeve van door beroepsziekten getroffenen.

De Koning bepaalt de nadere regelen dezer opvolging en overname".

Voor het geval dat afgezien wordt van de oprichting van een nieuwe openbare instelling, wordt hierna aangegeven hoe de teksten in dit geval zouden moeten worden geredigeerd, Artikel 6 wordt dan volkomen overbodig, terwijl artikel 4 als volgt kan worden gelezen :

"Artikel 4.-

Het bij artikel 3 van de wet van 24 juli 1927 opgerichte voorzorgsfonds ten behoeve van door beroepsziekten getroffenen wordt voortaan beroepsziektenfonds geheten.

.../...

Het beroepsziektenfonds is een openbare instelling die rechtspersoonlijkheid geniet en onder Rijkswaarborg staat. Het is ingesteld bij het Ministerie van Sociale Voorzorg. De inrichting en de werking ervan worden door de Koning geregeld.

... (derde lid van artikel 4 van het voorontwerp) ...".

Artikelen 7 tot 15 en 18 tot 25.

De tekst van de artikelen 7 tot 15 en 18 tot 25 van het voorontwerp is overgenomen uit het door de Kamer van volksvertegenwoordigers goedgekeurde en thans bij de Senaat aanhangige ontwerp van wet "betreffende het beheer van de instellingen van openbaar nut voor sociale zekerheid en sociale voorzorg" (Gedr.St., Senaat, zitting 1960-1961, nr 149).

De Regering heeft dit gedaan omdat zij geen zekerheid heeft dat het zoëven genoemde wetsontwerp nog wet zal worden vooraleer het onderhavige voorontwerp bij een van beide Kamers van het Parlement wordt ingediend. Zij houdt er bovendien aan, dat de instelling belast met de toepassing van de wetgeving ter zake van beroepsziekten vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe wet waartoe het voorontwerp zal leiden, volgens de regelen neergelegd in bedoeld wetsontwerp zou worden beheerd. In de huidige stand van zaken is dan ook zolang laatst bedoeld wetsontwerp nog geen wet is geworden, niets aan te merken op de tekst van de genoemde artikelen.

.../...

Naargelang een van beide ontwerpen het eerst wet wordt, zal het andere evenwel aan de inmiddels ingetreden wet moeten worden aangepast.

Ingeval het reeds aanhangige wetsontwerp reeds wet mocht zijn vooraleer het onderhavige wetsontwerp is ingediend, dan zal dit laatste aan deze toestand moeten worden aangepast en kunndende artikelen 7 tot 15 en 18 tot 25 van het voorontwerp in hun geheel worden gemist. In hun plaats moet dan komen een bepaling welke de benaming "beroepsziektenfonds" in artikel 1 van de wet betreffende het beheer van de instellingen van openbaar nut voor sociale zekerheid en sociale voorzorg vervangt, terwijl het wellicht ook nuttig ware in een slotbepaling te zeggen dat in afwijking van artikel 23 van dezelfde wet deze wet ten aanzien van het beroepsziektenfonds in werking zal treden niet op een tijdstip door de Koning vast te stellen maar vanaf de inwerkingtreding van de wet waartoe het voorontwerp zal leiden.

Deze opmerking geldt ook voor het geval dat het reeds aanhangige wetsontwerp wet zou worden nadat het onderhavige voorontwerp is ingediend en vooraleer dit in een beslissend stadium is getreden. In dit laatste geval zou de Regering amendementen kunnen indienen tot schrapping van de artikelen 7 tot 15 en 18 tot 25 van het voorontwerp en tot wijziging van bedoelde wet.

Ingeval echter het nog in te dienen wetsontwerp tot wijziging van de wetgeving inzake beroepsziekten eerst wet mocht worden, dan zal het de beurt zijn van de andere ontworpen regeling om aan de inmiddels tot stand gekomen wet te worden aangepast. Hiertoe volstaat dat in artikel 1 van het wetsontwerp betreffende het beheer van de instellingen van openbaar nut voor sociale zekerheid en sociale voorzorg de benaming "voorzorgsfonds ten behoeve

.../...

van door beroepsziekten getroffenen" vervangen wordt door "beroepsziektenfonds" en eventueel een aanpassing van de bepaling betreffende de inwerkingtreding.

Voor het geval dat de artikelen 7 tot 15 en 18 tot 25 van het voorontwerp zouden worden behouden, wijst de Raad van State op het overbodig karakter van het achtste lid van artikel 14, luidend als volgt : "Hij (de leidende ambtenaar) mag nochtans, mits instemming van het beheerscomité, zijn bevoegdheid om op te treden namens de instelling voor de administratieve rechtscolleges in de verschillen (lees : geschillen) omtrent de rechten ontstaan uit een regeling van sociale zekerheid, aan een of meer leden van het personeel overdragen". Inderdaad zal het beroep tegen de beslissingen voor het beroepsziektenfonds niet door administratieve rechtscolleges maar door de vrederechter worden behandeld.

Artikel 16.

Men leze de inleidende volzin van het eerste lid als volgt : "In het beroepsziektenfonds wordt een technische raad opgericht, die gelast is : ...".

Het laatste lid behoort thuis bij het tweede lid waarmede het best één lid zou vormen.

.../...

Artikel 17.

Volgens het eerste lid, 1°, zullen vier van de zes artsen die bekend staan om hun bevoegdheid inzake beroepsziekten voorgedragen worden door de vier universiteiten van het land. Waarschijnlijk wordt bedoeld dat ieder van deze vier artsen gekozen wordt onder de kandidaten die door ieder van de vier universiteiten worden voorgedragen. Men leze de tweede volzin van het eerste lid, 1°, bijvoorbeeld als volgt : "Vier dezer artsen worden gekozen onder de kandidaten voorgedragen door ieder van de vier universiteiten. Iedere universiteit draagt ten minste één kandidaat voor".

Het derde lid van artikel 17 van het voorontwerp luidt als volgt in het Nederlands : "De voorzitter van de technische raad wordt gekozen uit de leden die de hoedanigheid van arts bezitten en worden aangewezen door de Koning na advies van het beheerscomité". Men leze de regel als volgt : "De voorzitter van de technische raad wordt door de Koning na advies van het beheerscomité aangewezen onder de leden die de hoedanigheid van arts bezitten".

.../...

Artikel 27.

Deze bepaling luidt als volgt :

"De Koning maakt de lijst op der beroepsziekten welke tot schadeloosstelling aanleiding geven.

Beroepsziekten waaromtrent een voor België verbindend geworden Internationaal Verdrag is gesloten, worden van rechtswege door de Koning ingeschreven op de lijst der tot schadeloosstelling aanleiding gevende ziekten, uiterlijk op 1 januari van het jaar volgend op datgene in de loop waarvan deze overeenkomst in België van kracht is geworden".

Bij het eerste lid is enkel het volgende op te merken. De bedoeling ervan komt duidelijk aan het licht wanneer men het vergelijkt met de thans geldende regel vervat in artikel 2, eerste lid, van de wet van 24 juli 1927, dat als volgt luidt : "Bij koninklijk besluit wordt de lijst vastgesteld van de beroepsziekten, met opgaaf, voor elke dezer, van de bedrijven of vakken waarin ze tot schadeloosstelling aanleiding geven". Volledigheidshalve moet hieraan toegevoegd worden dat een koninklijk besluit ter uitvoering van artikel 46 van het voorontwerp voor een beperkt aantal beroepsziekten het recht op schadeloosstelling voor bepaalde industrieën en beroepen kan voorbehouden. Ten slotte kan worden opgemerkt dat de lijst van de beroepsziekten ook in de toekomst bepaald dient te worden door het risico dat aanleiding is tot de beroepsziekte, wil men de toepassing van andere artikelen van het voorontwerp, onder meer van de artikelen 29 en 34, waarin sprake is van het risico van de beroepsziekte, niet onmogelijk maken.

.../...

Het tweede lid dient als overbodig te worden geschrapt. Inderdaad is het vaststellen van de lijst van beroepsziekten door de Koning aan geen enkel vormvereiste zoals het verplicht voorafgaand advies van enige instantie van het beroepsziektenfonds onderworpen.

Artikel 28.

Deze bepaling luidt in het ontwerp als volgt :

"De verschillende schadegevallen welke tot schadeloosstelling aanleiding geven, zijn :

- overlijden van het slachtoffer;
- gedeeltelijke blijvende of volledige blijvende arbeidsongeschiktheid;
- gedeeltelijke tijdelijke of volledige tijdelijke arbeidsongeschiktheid, op voorwaarde dat zij aanvankelijk en gedurende minstens vijftien dagen volledig is. In geval van instorting dient aan deze voorwaarde niet meer voldaan te worden;
- de stopzetting der beroepsactiviteit in de voorwaarden als vastgesteld in artikel 16;
- de kosten voor geneeskundige verzorging".

Omwille van de eenheid in de terminologie gebruike men in het Nederlands bij voorkeur de term "getroffene" in plaats van "slachtoffer".

.../...

De eis van een minimumduur voor de tijdelijke arbeidsongeschiktheid behalve in geval van instorting zou beter op zijn plaats zijn in artikel 31 van het ontwerp.

Ten slotte vervange men in het Nederlands de verwijzing naar artikel 16 door een verwijzing naar artikel 33.

De Raad van State stelt dan ook voor deze bepaling de volgende redactie voor :

"De verschillende schadegevallen welke aanleiding geven tot schadeloosstelling, zijn :

1° het overlijden van de getroffene;

2° de gedeeltelijke of volledige tijdelijke arbeidsongeschiktheid;

3° de gedeeltelijke of volledige blijvende arbeidsongeschiktheid;

4° de tijdelijke of definitieve stopzetting van de activiteit in de voorwaarden als vastgesteld in artikel 33;

5° de kosten van geneeskundige verzorging".

Artikel 29.

Deze bepaling luidt als volgt :

"Schadeloosstelling voor beroepsziekten is verschuldigd wanneer de door deze ziekte getroffen persoon aan het beroepsrisico dezer ziekte blootgesteld

.../...

geweest is gedurende de ganse periode of een deel der periode in de loop waarvan hij behoorde tot één der categorieën van personen bedoeld in artikel 2".

Aangezien hier enkel sprake is van de personen bedoeld in artikel 2, zal deze bepaling niet toepasselijk zijn op de vrijwillig verzekerden. Het voorontwerp zegt evenwel nergens onder welke voorwaarden de in artikel 3 bedoelde vrijwillig verzekerden recht op schadeloosstelling zullen kunnen doen gelden. De Regering dient dan ook in deze leemte te voorzien.

Anderzijds kan worden opgemerkt dat artikel 46 de Koning de mogelijkheid geeft om op grond van dringende geneeskundige redenen van de in artikel 29 neergelegde regel af te wijken, doordat het recht op schadeloosstelling voor een beroepsziekte waarvoor de Koning een besluit ter uitvoering van artikel 46 zal hebben uitgevaardigd, slechts dan zal ontstaan wanneer de getroffene bewijst in bepaalde industrieën of beroepen werkzaam te zijn geweest en er aan het risico van de beroepsziekte blootgesteld was geweest.

Ook moet nog worden gewezen op artikel 66 van het voorontwerp dat een overgangsbepaling is en aan sommige personen het recht op schadeloosstelling ontzegt tenzij zij na 1 januari 1964 aan het risico van beroepsziekten blootgesteld zijn geworden.

Ten slotte lijkt het nuttig de juridische consequenties van artikel 29 van het voorontwerp in het licht te stellen.

.../...

Deze bepaling wil voorzien in een oplossing van het hier ter zake bijzonder delicaat vraagstuk van de bewijslast. Het ligt voor de hand dat men de bewijslast die normaal op de getroffene of zijn rechthebbenden zou rusten, in een zekere mate verlicht. Daarom zullen deze laatsten volgens het voorontwerp ermede kunnen volstaan te bewijzen enerzijds dat het schadegeval veroorzaakt is door een aandoening die voorkomt in de lijst van de beroepsziekten en anderzijds dat het beroep, uitgeoefend door de getroffene op enig tijdstip waarop hij behoorde tot een der in artikel 2 genoemde categorieën, het risico van de beroepsziekte waaraan hij lijdt, meebracht. Slagen zij in dat dubbel bewijs, dan hebben zij recht op schadeloosstelling, zonder dat de vraag van het oorzakelijk verband tussen schade en risico verder dient te worden onderzocht. De oplossing van het voorontwerp heeft dit voordeel, dat zij door haar strakke regel de deur sluit voor iedere betwisting over het al dan niet bestaan van een oorzakelijk verband tussen schade en risico, wanneer bewezen is dat de getroffene zelfs tijdens een zeer korte periode aan het risico van de beroepsziekte is blootgesteld geworden. Daartegenover staat dan evenwel het gevaar voor mogelijke misbruiken. Inderdaad zal schadeloosstelling ook dan verschuldigd zijn wanneer mocht worden aangetoond dat de ziekte het gevolg is van gebeurtenissen vreemd aan het risico van de beroepsziekte.

.../...

Artikel 30.

Deze bepaling luidt als volgt :

"Heeft de ziekte het overlijden van de getroffene ten gevolge gehad, dan is het bepaalde in artikel 4 van de wet betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen toepasselijk".

In het bij deze bepaling bedoelde artikel 4 van de arbeidsongevallenwet is op enkele plaatsen sprake van de datum van het ongeval. Zo moet het huwelijk van de getroffene met de overlevende echtgenoot vóór het ongeval zijn voltrokken (2° A); zo moeten de wettige kinderen van de getroffene geboren of verwekt zijn vóór het ongeval om recht te hebben op een rente (2° B, eerste lid); zo moet de erkenning door de getroffene van natuurlijke kinderen eveneens vóór het ongeval plaats hebben gehad (2° B, eerste lid) of moet nog de aanneming van kinderen door de getroffene aan het ongeval zijn voorafgegaan om een recht op een rente te doen ontstaan (2° B, derde lid). Ofschoon het voorontwerp hier de thans geldende regel (artikel 7, c) van de wet van 24 juli 1927) overneemt, is er toch grond om in de wet zelf te preciseren welke gebeurtenis de datum van het ongeval dient te vervangen wanneer artikel 4 van de arbeidsongevallenwet ter zake van beroepsziekten moet worden toegepast. Artikel 30 van het voorontwerp dient dus aangevuld te worden met een bepaling die als volgt zou kunnen luiden : "Voor de toepassing van dit artikel wordt de datum van het ongeval waarvan sprake in genoemd artikel 4, vervangen door ... (aan te vullen door de Regering) ...".

.../...

Artikel 31.

Deze bepaling luidt als volgt :

"Heeft de ziekte een tijdelijke of blijvende, volledige of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid ten gevolge, dan ontvangt de werknemer de vergoedingen waarvan sprake in artikel 2 van de wet betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen.

Wanneer echter de volledige tijdelijke arbeidsongeschiktheid meer dan een jaar duurt, dan is de dagelijkse vergoeding, vanaf de eerste dag van het tweede jaar, gelijk aan 100 t.h. van het gemiddeld dagloon.

De werknemer die gedeeltelijk tijdelijk arbeidsongeschikt is en die zich, door toedoen van de werkgever in de onmogelijkheid bevindt opnieuw een bezigheid te vinden, waarin hij de hem resterende geschiktheid tot werken kan benutten, bekomt dezelfde vergoeding als ware hij getroffen door een volledige tijdelijke arbeidsongeschiktheid".

Daar de ontworpen wetgeving toepasselijk zal zijn op andere personen dan werknemers, ware het aangewezen de term werknemer niet te gebruiken en gewoon te spreken van getroffene.

Het eerste lid verwijst naar artikel 2 van de arbeidsongevallenwet en volgt hierin het voorbeeld van de thans geldende tekst (artikel 7, b, van de wet van 24 juli 1927). Nochtans is een dergelijke formulering niet zonder bezwaar, want in genoemd artikel 2 is herhaaldelijk sprake van de dag van het ongeval. Daarom

.../...

lijkt het wenselijk de regelen van artikel 2 van de arbeidsongevallenwet, aangepast aan de toestand inzake beroepsziekten, op te nemen in de tekst zelf van artikel 31 van het voorontwerp, te meer daar het tweede en het derde lid van artikel 31 van het voorontwerp afwijkingen invoeren van de regelen inzake arbeidsongevallen.

Bij het tweede lid wordt in de memorie van toelichting opgemerkt dat "de schadeloosstelling à 100 t.h. slechts wordt toegestaan zo de volledige arbeidsongeschiktheid niet alleen wordt beoordeeld in functie van het beroep dat uitgeoefend werd op het ogenblik dat het risico werkelijkheid werd (wat beantwoordt aan het begrip tijdelijke ongeschiktheid inzake arbeidsongevallen) maar eveneens in functie van de algemene arbeidsmarkt, zo de betrokkene ongeschikt is voor herscholing in een ander beroep". Dit laatste blijkt helemaal niet uit de tekst van het ontwerp. De tekst behoort dus op dit punt te worden aangevuld.

In verband met de regel dat de tijdelijke arbeidsongeschiktheid een zekere minimumduur moet bedragen om tot schadeloosstelling te kunnen leiden, welke regel neergelegd is in artikel 28 van het voorontwerp maar een plaats moet krijgen in artikel 31 van het voorontwerp, moet nog worden opgemerkt dat er gemis van overeenstemming is tussen de tekst van het voorontwerp en de commentaar hierbij in de memorie van toelichting. Volgens de tekst moet de gedeeltelijke of volledige tijdelijke arbeidsongeschiktheid aanvankelijk en gedurende ten minste vijftien dagen volledig zij...

.../...

Volgens de memorie van toelichting wordt enkel "een minimumduur van 15 dagen opgelegd opdat de volledige of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid ten laste zou worden genomen". De Raad van State onderstelt dat de memorie van toelichting de bedoeling van de Regering weergeeft en stelt dan ook een tekst in die zin voor.

Met inachtneming van de bovenstaande opmerkingen stelt de Raad van State de volgende lezing voor artikel 31 voor :

"§ 1. Wanneer de ziekte een volledige of gedeeltelijke tijdelijke arbeidsongeschiktheid heeft veroorzaakt, heeft de getroffene recht op de in paragraaf 2, 3 of 4 vastgestelde uitkeringen, mits de tijdelijke ongeschiktheid ten minste vijftien dagen aanhoudt. In geval van instorting moet evenwel aan deze eis niet worden voldaan.

§ 2. Wanneer de tijdelijke arbeidsongeschiktheid volledig is of wordt, heeft de getroffene te rekenen van de dag volgende op het begin van deze ongeschiktheid recht op een dagelijkse vergoeding gelijk aan 80 t.h. van het gemiddeld dagloon.

Wanneer na het verstrijken van de eerste achtentwintig dagen te rekenen van de dag welke op het begin van de arbeidsongeschiktheid volgt, de tijdelijke ongeschiktheid volledig is, wordt de dagelijkse

.../...

vergoeding te rekenen van de negenentwintigste dag af gelijk aan 90 t.h. van het gemiddeld dagloon.

Wanneer de volledige tijdelijke arbeidsongeschiktheid meer dan een jaar duurt en de getroffene niet geschikt is voor enige arbeid zelfs in een ander beroep, dan is de dagelijkse vergoeding vanaf de eerste dag van het tweede jaar gelijk aan 100 t.h. van het gemiddeld dagloon.

§ 3. De vergoeding welke wordt toegekend voor de dag waarop de arbeidsongeschiktheid begonnen is, moet aan de getroffene een inkomen (loon plus vergoeding) waarborgen dat overeenstemt met het normaal dagloon. In geen geval zal de vergoeding 80 t.h. van het gemiddeld dagloon overschrijden.

§ 4. Wanneer de tijdelijke arbeidsongeschiktheid gedeeltelijk is of wordt, is de dagelijkse vergoeding gelijk aan het verschil tussen het loon van de getroffene vóór de arbeidsongeschiktheid uit de beroepsziekte en het loon dat de getroffene kan verdienen alvorens geheel hersteld te zijn.

.../...

Bevindt de getroffene zich alsdan in de onmogelijkheid bij zijn werkgever een bezigheid te vinden waarin hij de hem resterende arbeidsgeschiktheid kan benutten, dan bekomt hij dezelfde vergoeding als indien hij door een volledige tijdelijke arbeidsongeschiktheid ware getroffen.

§ 5. Wanneer de arbeidsongeschiktheid blijvend is of wordt, vervangt een jaarlijkse vergoeding van 100 t.h. bepaald naar de graad van de blijvende ongeschiktheid, de tijdelijke vergoeding te rekenen van de dag waarop de ongeschiktheid van bestendige aard is; dit vertrekpunt wordt vastgesteld hetzij bij de overeenkomst der partijen hetzij bij een eindvonnis.

Wat de zwaar getroffenen betreft, wier toestand volstrekt de geregelde hulp van een andere persoon vergt, kan de rechter de jaarlijkse vergoeding op een hoger bedrag dan 100 t.h. brengen maar dat geen 150 t.h. mag overschrijden.

Bij het verstrijken van de eventueel krachtens artikel 50 vastgestelde herzieningstermijn wordt de jaarlijkse vergoeding door een lijfrente vervangen".

.../...

Artikel 32.

Deze bepaling luidt als volgt :

"Wanneer de tijdelijke of blijvende arbeidsongeschiktheid of het overlijden zich hebben voorgedaan voordat de ziekte werd ingeschreven op de in artikel 10 bedoelde lijst, dan hebben de werknemer of zijn rechtverkrijgenden recht op schadeloosstelling vanaf 1 januari van het jaar vóór het jaar van inschrijving der ziekte".

Bij dit artikel dat de regel bevestigt welke neergelegd is in artikel 8 van de wet van 24 juli 1927, zoals gewijzigd bij de besluitwet van 25 februari 1947, zijn enkele vormopmerkingen te maken.

Het "Sociaalrechtelijk Woordenboek" maakt het volgend onderscheid tussen rechtverkrijgende en rechthebbende : rechtverkrijgende is diegene, die een ander, zijn rechtsvoorganger, in diens recht op een prestatie opvolgt , terwijl rechthebbende degene is die een, niet aan een rechtsvoorganger ontleend, recht op een prestatie verkrijgt. De term "rechthebbende" zou dus in het voorontwerp beter op zijn plaats zijn.

Ten slotte vervange men "werknemer" door "getroffene" en in de Nederlandse tekst "artikel 10" door "artikel 27".

.../...

De Raad van State stelt dan ook de volgende lezing voor :

"Wanneer de tijdelijke of blijvende arbeidsongeschiktheid of het overlijden zich hebben voorgedaan voordat de ziekte werd ingeschreven op de in artikel 27 bedoelde lijst, dan kunnen de getroffene of zijn rechthebbenden aanspraak maken op schadeloosstelling vanaf 1 januari van het jaar vóór het jaar waarin de ziekte werd ingeschreven".

Artikelen 33 en 34.

Deze bepalingen luiden als volgt :

"Artikel 33.-

De werknemer die het voorstel aanvaardt tijdelijk zijn werk stop te zetten in de onderneming waar hij werkzaam is of in het beroep dat hij uitoefent heeft recht op de vergoedingen voor tijdelijke volledige arbeidsongeschiktheid gedurende de periode tijdens dewelke hij elke activiteit stopzet.

De werknemer die het voorstel aanvaardt definitief elke activiteit stop te zetten in de onderneming waar hij werkzaam is of in het bedrijf dat hij uitoefent, heeft, in de loop van de periode van 90 dagen volgend op de dag van de daadwerkelijke stopzetting van het werk, recht op een forfaitaire uitkering die gelijk is aan de vergoedingen voor blijvende volledige arbeidsongeschiktheid.

.../...

Het voorstel tijdelijk of definitief elke activiteit stop te zetten wordt de werknemer gedaan door het beroepsziektenfonds, op advies van de door de Koning aangewezen arts.

De werknemer die heeft aanvaard definitief elke activiteit stop te zetten en die niet beantwoordt aan de eisen gesteld voor het bekomen van het voordeel van de wet van 28 april 1958 betreffende de scholing, omscholing en herscholing van minder-validen, kan vakherscholing ondergaan.

Tijdens de duur dezer herscholing, heeft de werknemer recht op de vergoedingen voor volledige blijvende ongeschiktheid, verminderd met de voordelen in specie die eventueel worden toegekend door de instelling waar de herscholing gebeurt.

De onkosten voortvloeiend uit de herscholing worden gedragen door het beroepsziektenfonds, onder de voorwaarden en volgens de nadere regelen die door de Koning te bepalen zijn.

Voor de werknemer die vakherscholing ten laste van het fonds voor scholing, omscholing en herscholing van minder-validen of ten laste van het Beroepsziektenfonds heeft ondergaan, gaat de periode van 90 dagen, bedoeld in het tweede lid van dit artikel, in daags na de dag waarop deze herscholing een einde neemt.

.../...

Artikel 34.-

Wanneer de door een tijdelijke arbeidsongeschiktheid getroffen werknemer definitief elke activiteit stopzet overeenkomstig artikel 33, dan wordt de tijdelijke arbeidsongeschiktheid als blijvend aangezien en als zodanig gewaardeerd bij het verstrijken van de periode van 90 dagen waarvan sprake in dat artikel.

De werknemer die het voordeel van het bepaalde in artikel 16 heeft genoten mag niet worden gebezigd voor werken waar risico bestaat voor de ziekte die de stopzetting van zijn activiteit heeft verantwoord.

De Koning bepaalt de bijzondere regelen van toepassing van het bepaalde in artikel 33 en in dit artikel.

Hij kan namelijk de voorwaarden bepalen onder dewelke een werkgever die een werknemer welke het voordeel genoten heeft van artikel 33, bezigt aan werken waar risico bestaat voor de ziekte welke de stopzetting van zijn activiteit heeft verantwoord, verplicht is aan het beroepsziektenfonds de vergoedingen terug te betalen die deze instelling aan die werknemer verleent of gebeurlijk nog zou dienen te verlenen".

Uit de commentaar welke de memorie van toelichting aan deze artikelen wijdt, blijkt dat de hier bedoelde voorstellen van het beroepsziektenfonds niet enkel aan hen die door een beroepsziekte zijn getroffen kunnen worden gedaan maar ook aan hen die door de wet

.../...

zijn beschermd en bij wie een vatbaarheid voor een bepaalde beroepsziekte wordt waargenomen. Deze laatste mogelijkheid zou in de tekst van het voorontwerp op een explicietere wijze moeten worden geformuleerd en liefst in een afzonderlijke bepaling, aangezien men hier veeleer met een maatregel ter voorkoming van beroepsziekten dan met een maatregel ter vergoeding van schade uit beroepsziekten te doen heeft.

Artikel 34, tweede lid, van het voorontwerp zou gelet op de bewoordingen waarin het gesteld is, toepassing moeten vinden ingeval de getroffene instemt met een voorstel tot tijdelijke stopzetting. Dit schijnt evenwel niet de bedoeling te zijn. Daarom heeft de Raad van State in de hierna voorgestelde tekst de hier bedoelde regel tot het geval van definitieve stopzetting beperkt.

Bij artikel 34, laatste lid, is het volgende op te merken. Deze bepaling voorziet in de mogelijkheid van sanctie tegen de werkgever die de getroffene zou bezigen voor werk waardoor deze aan het risico van de beroepsziekte blootstaat. Volgens deze bepaling is het evenwel de Koning die zal bepalen in welke gevallen deze sanctie zal kunnen worden toegepast en tevens waarin die sanctie zal bestaan. Het wil de Raad van State voorkomen dat hier aan de Koning een te ruime bevoegdheid wordt opgedragen en dat de wet zelf althans sommige beperkingen aan 's Konings bevoegdheid dient in te voeren. Een van die beperkingen zou kunnen worden ontleend aan artikel 36 van het voorontwerp waar een oorzakelijk verband tussen instorting of verergering en het latere risico wordt geëist, terwijl een andere beperking zou moeten zijn dat de werkgever alleen dan zou kunnen worden aangesproken wanneer hij met het verbod in hoofde van de getroffene bekend was. De hierna voorgestelde tekst luidt in die zin.

.../...

Tenslotte voorziet het voorontwerp niet in maatregelen die de schorsing of de beëindiging van het dienstverband mogelijk moeten maken ingeval de werknemer instemt met het voorstel voor tijdelijke of definitieve stopzetting van zijn activiteit. Weliswaar zal de arbeidsovereenkomst van rechtswege geschorst zijn, ingeval de werknemer ingevolge een beroepsziekte ongeschikt is tot werken, doch hierboven werd reeds aangestipt dat ook aan een tijdelijke stopzetting gedacht wordt ingeval een werknemer slechts van een voorbeschiktheid voor een bepaalde beroepsziekte doet blijken, in welk geval hij dus niet noodzakelijk ongeschikt tot werken is, tenzij men aanneemt dat het verbod van verdere activiteit ingevolge de aanvaarding van het voorstel van het beroepsziektenfonds uiteraard een arbeidsongeschiktheid tot gevolg heeft. Om iedere twijfel dienaangaande uit te sluiten ware het wellicht aangewezen in een uitdrukkelijke bepaling de mogelijkheid van schorsing van de arbeidsovereenkomst in geval van aanvaarding van een voorstel voor tijdelijke stopzetting te openen. Van zijn kant moet het voorstel voor een definitieve stopzetting bij aanvaarding leiden tot de definitieve beëindiging van de arbeidsovereenkomst tenzij de werkgever ermede zou instemmen, ingeval hij daartoe de gelegenheid heeft, de betrokken werknemer bij ander werk te gebruiken. De Regering zal ook hier moeten nagaan of geen bijzondere bepaling vereist is opdat de beëindiging van het dienstverband onmiddellijk en zonder vergoeding vanwege een der partijen mogelijk zou zijn.

.../...

In de hierna voorgestelde tekst is bovendien een andere logischere volgorde gebruikt, terwijl aan de tekst nog enkele wijzigingen werden aangebracht die geen commentaar behoeven.

Artikel 33.-

§ 1. Wanneer daartoe voldoende redenen aanwezi zijn,kan het beroepsziektenfonds op advies van een door de ning aan te wijzen arts aan iedere door een beroepsziekte getr fene voorstellen zich verder hetzij voor een tijd hetzij voorgoed te onthouden van iedere activiteit die hem nog aan het risico van bedoelde ziekte zou blootstellen en daartoe de door hem uitgeoefende activiteit tijdelijk of voorgoed stop te zetten.

§ 2. De getroffene die instemt met het voorstel voor een tijdelijke stopzetting, heeft voor de periode van tijdelijke stopzetting recht op de vergoedingen voor volledige tijdelijke arbeidsongeschiktheid.

§ 3. Zo de getroffene instemt met het voorstel voor een definitieve stopzetting, dan heeft hij voor een periode van negentig dagen volgend op de dag van de werkelijke stopzetting recht op een forfaitaire uitkering die gelijk is aan de vergoedingen voor volledige blijvende arbeidsongeschiktheid.

Voor hem die ten laste van het beroepsziekten fonds of in het raam van de wetgeving betreffende de sociale reclassering van de minder-validen vakherscholing zal genieten, gaat de periode van 90 dagen in daags na de dag waarop die herscholing een einde neemt.

.../...

§ 4. De getroffene die instemt met het voorstel voor een definitieve stopzetting, kan, indien hij niet voldoet aan de eisen gesteld bij de wetgeving betreffende de sociale reclassering van minder-validen, vakherscholing ten laste van het beroepsziektenfonds ondergaan.

Tijdens de duur van deze herscholing heeft hij recht op de vergoedingen voor volledige blijvende arbeidsongeschiktheid, verminderd met de voordelen in geld, toegestaan door de instelling waar de herscholing gebeurt.

De kosten van de herscholing worden door het beroepsziektenfonds gedragen onder de voorwaarden en volgens de nadere regelen, door de Koning te bepalen.

§ 5. De getroffene, die heeft ingestemd met het voorstel voor een definitieve stopzetting, mag geen werk verrichten, waarbij risico bestaat voor de ziekte die de stopzetting heeft verantwoord. De werkgever mag hem evenmin bij dergelijk werk tewerkstellen.

De Koning kan bepalen in welke gevallen en in welke mate een werkgever die wetens en willens het bepaalde in het eerste lid van deze paragraaf overtreedt verplicht kan worden aan het beroepsziektenfonds de vergoedingen terug te betalen die het aan de getroffene of zijn rechthebbenden uitkeert, ingevolge de dood, een instorting of een verergering van de beroepsziekte, welke het gevolg is van de overtreding.

.../...

§ 6. De Koning bepaalt de bijzondere regelen voor de toepassing van dit artikel, inzonderheid de regelen inzake toezicht op de naleving door de getroffenen van de verbintenissen die deze op zich hebben genomen ingevolge hun instemming met de voorstellen van het beroepsziektenfonds. De toezichtsregelen kunnen verplichtingen medebrengen voor de werkgevers die de getroffenen in dienst hebben.

Artikel 35.

Men leze het begin van het tweede lid van de Nederlandse tekst als volgt : "Op straffe van weigering van elke vergoeding mogen ...".

Artikel 36.

Men vervange de woorden "uit vrije wil" door "wetens en willens".

Artikel 37.

Het eerste lid leze men als volgt : "Het tarief voor de bijdrage van het beroepsziektenfonds in de kosten van geneeskundige verzorging wordt door de Koning opgemaakt".

Bij artikel 37 kan de vraag worden gesteld of het niet nuttig ware een bepaling in het ontwerp op te nemen welke naar het voorbeeld van artikel 3, zevende lid, van de arbeidsongevallenwet zou voorzien

.../...

enerzijds in de mogelijkheid dat de tegemoetkomingen van het beroepsziektenfonds in de geneeskundige kosten rechtstreeks worden uitgekeerd aan hen die deze kosten hebben betaald en anderzijds in een rechtstreekse vordering ten voordele van hen aan wie de kosten van geneeskundige verzorging verschuldigd zijn.

Artikel 39.

Het tweede en het derde lid van deze bepaling luiden als volgt :

"De Koning kan van deze regel afwijken ten gunste van sociale-verzekeringsinstellingen die bij wijze van voorschot sommen hebben toegekend aan een hunner door beroepsziekte getroffen verzekerden, of die aan deze laatsten ten onrechte uitkeringen hebben uitbetaald.

De Koning kan ook de nadere regelen bepalen voor het invorderen, door het beroepsziektenfonds, ten laste van de sociale-verzekeringsinstellingen, van de sommen die het eventueel in de plaats van deze instellingen zou toegekend hebben".

Het tweede lid van artikel 39 van het voorontwerp komt in de plaats van het tweede lid van artikel 13, zoals gewijzigd bij de besluitwet van 24 februari 1947. Terwijl deze laatste bepaling een maximumgrens bepaalde van tweevijfden voor overdracht en van één vijfde voor beslag en dit enkel ten voordele van instellingen voor verzekering tegen ziekte en invaliditeit, is

.../...

het tweede lid veel ruimer aangezien het enerzijds aan de Koning toestaat die grenzen te bepalen en anderzijds ook andere instellingen van sociale zekerheid de gelegenheid geeft zich op deze mogelijkheid van verhaal te beroepen.

Het derde lid is nieuw en schijnt wel noodzakelijk te zijn, gelet op het tweede lid van artikel 52 van het voorontwerp.

Naar aanleiding van deze bepaling merkt de Raad van State op dat de regelen inzake overdracht en beslag zeer uiteenlopend zijn in de sociale wetgeving en zelfs van wet tot wet verschillen. Hij heeft reeds de gelegenheid gehad deze toestand te beschrijven en voorstellen dienaangaande te doen, meer bepaald in een advies L. 5599/1 van 28 juni 1957, dat hem door de voorzitter van de Senaat was gevraagd over een bepaling van een ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 21 ventôse jaar IX houdende vaststelling van het beslagbaar gedeelte van de wedden der openbare ambtenaren en burgerlijke bedienden, en van de wet van 18 augustus 1887 betreffende de onoverdraagbaarheid en de onbeslagbaarheid van de arbeiderslonen, alsook in een advies L. 7670/2 van 9 maart 1962 over een ontwerp van wet betreffende de bescherming van de beloning der werknemers (gedr. st., Kamer, zitting 1962-1963, nr 471-1).

Artikel 41.

Deze bepaling luidt als volgt :

"Voor wat betreft de bedienden, treden de rechten voortvloeiend uit de toepassing van deze wet

.../...

slechts in werking wanneer de rechten ophouden die hun zijn erkend krachtens artikelen 8 en 10 der geordende wetten betreffende de arbeidsovereenkomst voor bedienden.

De rechten die aan de door arbeidsongevallen getroffenen erkend zijn bij de wet van 20 juli 1960 tot invoering van het gewaarborgd weekloon, zijn toepasselijk op de door beroepsziekten getroffenen.

De rechten voortvloeiend uit de toepassing van deze wet treden slechts in werking wanneer de in vorig lid bepaalde ophouden".

De commentaar bij deze bepaling is in de memorie van toelichting de volgende :

"Artikel 41 strekt uitdrukkelijk tot beperking van de cumulatie der vergoedingen voor arbeidsongeschiktheid wegens beroepsziekte met het loon dat is gewaarborgd door de wet op de arbeidsovereenkomst voor bedienden of door de wet op het gewaarborgd weekloon.

Het tweede lid bevestigt, dat de wet op het gewaarborgd weekloon toepasselijk is op de slachtoffers van een beroepsziekte; deze toepasselijkheid was inderdaad in twijfel getrokken geworden".

Uit deze commentaar blijkt reeds duidelijk dat het bepaalde in het eerste en het derde lid enerzijds en het bepaalde in het tweede lid een verschillend object hebben. Het ware dan ook geraden het bepaalde in artikel 41 van het voorontwerp over twee artikelen te splitsen.

.../...

Volgens het eerste en het derde lid van artikel 41 van het voorontwerp zal het recht op schadeloosstelling eerst dan ontstaan nadat andere aldaar genoemde rechten een einde zullen hebben genomen. Hiermede wil de Regering komen tot een verbod van cumulatie van de krachtens de wetgeving inzake beroepsziekten verschuldigde uitkeringen met hetgeen aan de getroffene krachtens een andere regel verschuldigd mocht zijn. Hier moet echter worden bedacht dat, aangezien de toepassing van het voorontwerp niet beperkt is tot werklieden en bedienden, de werkgever nog in andere gevallen dan die waaraan is gedacht, gehouden kan zijn het loon of de wedde integraal of voor een ruim deel verder te betalen aan de getroffene. Tot een dergelijke verplichting geven bijvoorbeeld de volgende regelen aanleiding : artikel 83 van de wet van 5 juni 1928 welke betrekking heeft op de zeelieden, artikel 25quater van de wet van 1 april 1936 op de arbeidsovereenkomst wegens dienst op binnenschepen, ingevoegd bij de wet van 10 december 1962, of nog de artikelen 15 van de besluiten van de Regent van 30 april 1947 en van 10 april 1948, gewijzigd bij koninklijk besluit van 8 november 1961, welke respectievelijk op het tijdelijk Rijkspersoneel en op het tijdelijk werkliedenpersoneel van de Staat betrekking hebben. Een ruimere, in algemene bewoordingen gestelde formulering van bedoelde regel is dus noodzakelijk. Bovendien lijkt het normaal dat in het altijd mogelijke geval waarin het door de werkgever uitbetaalde gedeelte van het loon minder bedraagt dan hetgeen als schadeloosstelling voor beroepsziekten verschuldigd is, het beroepsziektenfonds voor het verschil zou tussenkomen. De hierna voorgestelde tekst houdt eveneens rekening met deze opmerking.

.../...

De Raad stelt dan ook voor, artikel 41 als volgt te lezen :

"De rechten voortvloeiend uit de toepassing van deze wet kunnen niet of slechts voor een deel worden uitgeoefend indien de werkgever aan de getroffene bedragen uitkeert welke de door deze wet in aanmerking genomen schadegevallen geheel of voor een deel vergoeden".

Het tweede lid van dit artikel wil volgens de memorie van toelichting bevestigen dat de wet van 20 juli 1960 tot invoering van het gewaarborgd weekloon toepasselijk zal zijn op de door een beroepsziekte getroffene.

De tekst van het voorontwerp verwijst naar de wet van 20 juli 1960. Hierbij moet evenwel worden opgemerkt dat deze wet niet meer bestaat daar zij bij de wet van 10 december 1962 is opgeheven. Dit heeft tot gevolg dat de regel van het tweede lid aangepast moet worden aan de toestand welke ingevolge deze wet van 10 december 1962 is ontstaan. In dit verband kan nog worden aangestipt dat deze wet, die grotendeels de maatregelen van de wet van 20 juli 1960 ten aanzien van de werklieden heeft bevestigd, daarenboven soortgelijke maatregelen heeft genomen ten aanzien van binnenschippers en van sommige bedienden.

In tegenstelling met hetgeen uit de memorie van toelichting zou kunnen worden opgemaakt, zal het geval van arbeidsongeschiktheid ten gevolge van een

.../...

beroepsziekte niet als een geval van ziekte worden vergoed maar zullen in dat geval de regelen inzake arbeidsongeval gelden. Om deze opmerking te illustreren aan de hand van de bepalingen van de wet van 10 december 1962 moge het voorbeeld worden genomen van een werkman die ingevolge beroepsziekte arbeidsongeschikt is. Naar de Regering bedoelt, zal het recht van deze getroffene niet worden bepaald door artikel 29 van de wet van 10 maart 1900, gewijzigd bij de wet van 10 december 1962, maar wel door artikel 28bis, b) bis, van dezelfde wet van 10 maart 1900, eveneens gewijzigd door de wet van 10 december 1962.

Uit dit alles blijkt voldoende dat de regel van het tweede lid anders moet worden geformuleerd. Als men dit in alle duidelijkheid wil doen, dan zal men de voorkeur moeten geven aan een procédé waarbij zo nodig alle wetgevingen waaraan de wet van 10 december 1962 heeft geraakt, in het voorontwerp op uitdrukkelijke wijze en in de gewenste zin worden gewijzigd. Aangezien de Raad van State niet bekend is met de bedoeling van de Regering ter zake, moet hij zich onthouden van elk tekstvoorstel.

Artikel 42.

Deze bepaling luidt als volgt :

"De vergoedingen ingevolge deze wet worden aangepast aan de schommelingen van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 12 april 1960 en de aanvullende bepalingen die de Koning vaststelt ter aanpassing van de vóór de inwerkingtreding dezer wet toegekende vergoedingen".

.../...

In deze bepaling wordt tegelijk gesproken van de vergoedingen die krachtens de tot stand te komen wet zullen worden toegekend en die welke voordien ter zake van beroepsziekten zijn verleend. De bepaling dient dan ook in tweeën gesplitst te worden terwijl de regel met betrekking tot de vergoedingen toegekend vóór de inwerkingtreding van de wet thuishoort onder de overgangsbepalingen. Bij dit laatste kan nog worden opgemerkt dat de in uitzicht gestelde aanpassing van laatstbedoelde vergoedingen in de plaats zal komen van de aanvullende toelagen welke thans op grond van artikel 10bis van de wet van 24 juli 1927 worden verleend.

Met inachtneming van deze opmerkingen stelt de Raad van State de volgende teksten voor :

"Artikel 42.-

De vergoedingen ingevolge deze wet worden aangepast aan de schommelingen van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen overeenkomstig de wet van 12 april 1960 tot eenmaking van de verschillende stelsels van koppeling aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen".

"Artikel ...

De vóór de inwerkingtreding van deze wet toegekende vergoedingen vallen eveneens onder de regel vervat in artikel 42, nadat zij eventueel volgens door de Koning vast te stellen regelen aan de huidige stand van lonen of kosten van levensbehoeften zullen zijn aangepast".

.../...

Artikel 43.

Deze bepaling luidt als volgt :

"De door een beroepsziekte getroffene die een rente, vergoeding of uitkering ingevolge deze wet geniet, blijft verplicht de in toepassing van de sociale zekerheidswetgeving verschuldigde bijdragen te betalen.

De Koning bepaalt de regelen van inning en verdeling dezer bijdragen alsmede de regelen van uitvoering der voormelde bepalingen".

Deze bepaling vervangt artikel 13bis van de wet van 24 juli 1927, aldaar ingevoegd bij de wet van 22 juni 1953.

Aangezien het voorontwerp de regeling inzake beroepsziekten uitbreidt tot personen die niet onder de toepassing van de sociale zekerheid vallen, zal de hier besproken bepaling moeten worden aangepast zodat de daarin vervatte verplichting enkel geldt voor hen die aan de sociale zekerheid bijdrageplichtig zijn.

Het voorontwerp herneemt niet de tekst van het laatste lid van genoemd artikel 13bis volgens hetwelk geen bijdrage verschuldigd is op de rente welke bij overlijden aan rechthebbenden van de getroffene wordt uitbetaald. Nochtans is het geenszins de bedoeling deze regel teniet te doen maar heeft men blijkbaar gemeend dat deze regel reeds voldoende, zij het

.../...

onrechtstreeks, volgt uit het eerste lid van artikel 43 van het voorontwerp.

Met inachtneming van de bovenstaande opmerkingen wordt voor artikel 43 de volgende lezing aanbevolen :

"De Koning kan onder de voorwaarden die hij vaststelt, de door een beroepsziekte getroffene die een rente, vergoeding of uitkering ingevolge deze wet geniet, verplichten de bijdragen te betalen welke de op deze getroffene toepasselijke bepalingen inzake sociale zekerheid ten laste van de werknemer leggen.

De Koning bepaalt eveneens de regelen volgens welke deze bijdragen worden geïnd en omgeslagen".

.../...

Artikel 44.

In het laatste lid is er gemis van overeenstemming tussen de Nederlandse tekst waarin sprake is van een scheidsrechterlijke commissie en de Franse tekst waarin de vrederechter wordt genoemd. Blijkens de memorie van toelichting is de Franse tekst de juiste zodat de Nederlandse tekst moet worden verbeterd.

Artikelen 47 en 48.

Deze bepalingen luiden als volgt :

"Artikel 47.-

De lonen die tot basis dienen voor de vaststelling der vergoedingen worden bepaald als inzake schadeloosstelling voor arbeidsongevallen.

Zo echter, vóór de datum vanaf dewelke de vergoedingen ingevolge deze wet worden verleend, de getroffene de beroepscategorie heeft verlaten waar hij aan het risico der opgedane ziekte was blootgesteld, dan is het basisloon het gemiddeld loon dat aan de overige werknemers der beroepscategorie werd verleend tijdens de periode van één jaar vóór de datum der ziekte, ingeval dat loon hoger is dan het in het vorige lid bedoelde loon.

.../...

Op dezelfde wijze wordt te werk gegaan, wanneer de getroffene binnen drie jaren vóór de datum vanaf dewelke de vergoedingen ingevolge deze wet worden verleend, één beroepscategorie heeft verlaten voor een andere waarin hij aan het ziekterisico blootgesteld is gebleven, maar waar het loon lager was dan datgene dat hij vroeger genoot.

Artikel 48.-

Het basisloon der personen bedoeld in artikel 2, 5° en 6°, is minstens gelijk aan het loon dat voor de door een arbeidsongeval getroffenleerjongens of leermeisjes wordt in aanmerking genomen.

Het basisloon der in artikel 3 bedoelde vrijwillig verzekerden is minstens gelijk aan het drievoudige van het loon dat voor de door een arbeidsongeval getroffen leerjongens of leermeisjes in aanmerking wordt genomen. Een hoger loon dan dat minimum kan als basis dienen voor de berekening dezer vergoedingen, op voorwaarde dat dat hoger loon voortvloeit uit het gemiddelde der fiskale aangiften van de getroffene gedurende de laatste vijf jaren vóór het begin der ziekte. In geen enkel geval mag het basisloon hoger zijn dan de inzake schadeloosstelling voor arbeidsongevallen vastgestelde maximumgrens."

Thans is de regeling inzake basisloon opgenomen in artikel 10 van de wet van 24 juli 1927 waarvan de tekst, gewijzigd bij de besluitwet van 20 september 1945, als volgt luidt :

.../...

"Het loon dat tot grondslag dient voor het vaststellen der tegemoetkomingen wordt bepaald lijk in zake schadeloosstelling voor arbeidsongevallen.

Heeft de werkman de nijverheid of het vak, waarin de ziekte werd opgedaan, verlaten op het ogenblik dat de eerste tekenen merkbaar worden, dan dient onder het tot grondslag te nemen loon te worden verstaan, de ingevolge de arbeidsovereenkomst aan de getroffene uitgekeerde bezoldiging gedurende het jaar vóór zijn heengaan.

Mocht die bezoldiging niet kunnen worden bepaald, dan dient tot grondslag genomen het gemiddeld loon in die nijverheid of in dat vak aan gelijksoortige arbeiders uitgekeerd gedurende de twaalf maand vóór het heengaan van de betrokkene.

Wat de ambachtslieden betreft, zullen de vergoedingen worden berekend op grond van het minimumloon, voor de door een tijdelijke ongeschiktheid tot werken getroffen leerjongens in aanmerking genomen en door drie vermenigvuldigd".

Het eerste lid van artikel 47 van het voorontwerp is de herhaling van de regel, neergelegd in artikel 10, eerste lid, van de wet van 24 juli 1927. De bedoeling is dus, dat onder meer artikel 6, eerste lid, van de arbeidsongevallenwet zou worden toegepast. Dit laatste voorschrift luidt als volgt : "Onder het loon, dat tot

.../...

grondslag strekt voor de vaststelling der vergoedingen, wordt verstaan het werkelijk loon dat ingevolge de overeenkomst de arbeider werd toegekend gedurende het jaar dat aan het ongeval voorafging, in de onderneming waarin het zich voordeed". Nu wil het de Raad van State voorkomen dat de toepassing van het zoëven aangehaalde voorschrift bij beroepsziekten niet zonder bezwaren zal gaan. Men zou ten minste moeten zeggen welke gebeurtenis in de plaats komt van de dag van het ongeval zowel om te kunnen bepalen welk jaar in aanmerking komt als om te kunnen uitmaken in welke onderneming het loon moet zijn verdiend.

Het tweede lid van artikel 47 van het voorontwerp spreekt enerzijds van de "datum vanaf dewelke de vergoedingen ingevolge deze wet worden verleend" en anderzijds van de "datum der ziekte". Beide data zijn niet noodzakelijk dezelfde. Bovendien zal moeilijk zijn uit te maken welke datum juist wordt bedoeld. Wat de eerste datum betreft moge niet worden vergeten dat de verschillende soorten van vergoedingen een verschillend vertrekpunt hebben en wat de tweede datum betreft is niet duidelijk wat bedoeld wordt. De tekst moet dus worden herzien.

In verband met artikel 47 van het voorontwerp moet nog worden opgemerkt dat zeelieden die krachtens artikel 2, eerste lid, 3°, van het voorontwerp door de ontworpen wetgeving zullen worden beschermd, een bijzondere regeling inzake berekening van het basisloon

.../...

voor arbeidsongevallen bezitten. Inderdaad woden alsdan bijzondere door de Koning vastgestelde forfaitaire lonen in aanmerking genomen op grond van het gewijzigde artikel 7, eerste lid, van de wet van 30 december 1929. Om iedere betwisting te voorkomen zou de tekst dit geval best uitdrukkelijk vermelden,daar men anders zou kunnen betogen dat een onderzoek naar het werkelijk genoten loon moet plaats vinden en dat geen gebruik kan worden gemaakt van de forfaitaire loonbedragen.

Artikel 48 van het voorontwerp verwijst naar "het loon dat voor de door een arbeidsongeval getroffen leerjongens of leermeisjes wordt in aanmerking genomen". Het voorontwerp schijnt te vergeten dat het basisloon voor leerjongens inzake arbeidsongevallen verschillend is naar gelang de vergoedingen worden uitgekeerd om een tijdelijke arbeidsongeschiktheid dan wel een blijvende arbeidsongeschiktheid of het overlijden te vergoeden. In het eerste lid van artikel 48 van het voorontwerp worden beide basislonen bedoeld, zodat de tekst als volgt zou moeten worden gelezen : "Het basisloon van de personen bedoeld in artikel 2, eerste lid, 5° en 6° is ten minste gelijk aan het loon dat voor leerjongens die door een arbeidsongeval worden getroffen, naar gelang van het geval in aanmerking wordt genomen".

In het tweede lid van artikel 48 wordt in de eerste volzin waarschijnlijk bedoeld, de huidige regel neergelegd in artikel 10, laatste lid, van de wet van 24 juli 1927 te bevestigen, hoewel dan niet duidelijk is waarom de auteurs van de tekst genoemde bepaling niet

.../...

woordelijk hebben overgenomen. Men leze alsdan de eerste volzin van het tweede lid van artikel 48 van het voorontwerp dan ook als volgt : "Het basisloon van de in artikel 3 bedoelde vrijwillig verzekerden is ten minste gelijk aan het drievoudige van het minimumloon dat bij tijdelijke arbeidsongeschiktheid in aanmerking wordt genomen voor leerjongens die door een arbeidsongeval worden getroffen".

Het voorontwerp zegt niets over de wijze waarop eventuele vergoedingen aan leerlingen en studenten die praktische leergangen van het technisch of beroepsonderwijs volgen of laboratoria bezoeken - welke categorie van personen bedoeld worden in artikel 2, eerste lid, 9° - zullen worden berekend. Aangezien deze personen geen loon genieten, kan de gewone regel van artikel 47, eerste lid, van het voorontwerp hun geval niet oplossen. De Regering dient te voorzien in deze leemte van het voorontwerp.

Artikel 49.

Het opschrift van afdeling 5 leze men "Burgerlijke aansprakelijkheid".

Artikel 49 van het voorontwerp luidt als volgt :

"Ongeacht de uit deze wet voortvloeiende rechten blijft rechtsvordering inzake burgerlijkrechtelijke aansprakelijkheid ten behoeve van de getroffene of diens rechtverkrijgenden mogelijk :

.../...

1° Tegen het ondernemingshoofd, wanneer hij de ziekte opzettelijk heeft veroorzaakt.

Kan worden aangezien als hebbende de ziekte opzettelijk veroorzaakt, ieder werkgever die een werknemer aan een beroepsziekterisico heeft blootgesteld door grovelijk de verplichtingen te verwaarlozen die hem zijn opgelegd door de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake arbeidsveiligheid en -hygiëne.

2° Tegen de andere personen dan het ondernemingshoofd, diens werklieden of aangestelden, op voorwaarde dat zij voor de beroepsziekte verantwoordelijk zijn.

Het beroepsziektenfonds wordt bij voorkomende gelegenheid van zijn verplichtingen ontslagen ten bedrage van de toegekende schaden en interesten.

De schaden en interesten worden niet gecumuleerd met de schadeloosstellingen ingevolge deze wet.

In geval van volledige aansprakelijkheid van de personen bedoeld sub 1° en 2° hierboven, blijft het beroepsziektenfonds evenwel verplicht tot betaling van de wettelijke schadeloosstelling, voor zover deze personen wegens insolventie niet de vergoedingen betalen die gemeenrechtelijk verschuldigd zijn wegens stoffelijke schade.

.../...

In geval van gedeeltelijke aansprakelijkheid van de personen bedoeld sub 1° en 2° hierboven blijft het beroepsziektenfonds verplicht tot betaling :

1° van het deel der wettelijke schadeloosstelling dat overeenstemt met het deel der aansprakelijkheid dat niet ten laste van deze personen wordt gelegd en

2° in de mate van de insolventie van deze personen, van de rest der wettelijke schadeloosstelling.

De rechtsvordering tegen de aansprakelijke persoon kan door het beroepsziektenfonds, op eigen risico worden ingesteld, in de plaats van de getroffen of diens rechtverkrijgenden, zo deze laatsten van hun recht geen gebruik maken."

Bij het eerste lid is het volgende op te merken.

Vooreerst moet een contradictie worden gemeld tussen de tekst van het eerste lid en de daarbij horende commentaar in de memorie van toelichting. Deze zegt immers "Er werd echter wel een nieuw begrip ingelast . De ziekte wordt aangezien als opzettelijk veroorzaakt wanneer de werkgever grovelijk de verplichtingen heeft verwaarloosd die hem zijn opgelegd door de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake arbeidsveiligheid en hygiëne. Uiteraard zal de rechter moeten oordelen of er bij voorkomende gelegenheid van grovelijke

.../...

verwaarlozing sprake kan zijn". Volgens de commentaar zal de rechter die vaststelt dat er een grove verwaarlozing is, moeten aannemen dat de beroepsziekte geacht wordt door de opzettelijke daad van de werkgever te zijn veroorzaakt, terwijl volgens de tekst de rechter nog kan nagaan, nadat hij een ernstige inbreuk heeft vastgesteld, of deze inbreuk met een opzettelijke daad moet worden gelijkgesteld. De tekst moet dus worden aangepast aan de juiste bedoeling van de Regering. Bovendien lijkt het de Raad van State nutteloos in de onderstelling dat de memorie van toelichting de bedoeling van de Regering juist weergeeft, zijn toevlucht te zoeken tot een vermoeden van gelijkstelling met de opzettelijke daad. Ten slotte schijnt men te kunnen volstaan met de eis van een oorzakelijk verband tussen beroepsziekte en grove schuld ter zake van niet-nakoming van bepaalde verplichtingen, zonder dat nog sprake moet zijn van de eis dat de werkgever de getroffene aan het risico van de beroepsziekte heeft blootgesteld, welke eis immers reeds besloten licht in eerdervermelde voorwaarde. De tekst van het eerste lid, 1°, kan dan ook als volgt worden gelezen :

"1° tegen de werkgever, die de beroepsziekte heeft veroorzaakt, hetzij opzettelijk, hetzij door grovelijk de hem door wets- of verordeningsbepalingen inzake arbeidsveiligheid en -hygiëne opgelegde verplichtingen te verwaarlozen".

.../..

Voor het eerste lid, 2°, wordt de volgende lezing aanbevolen :

"2° tegen de personen, aansprakelijk voor de beroepsziekte, buiten de werkgever en diens werklieden of aangestelden";

In verband met het eerste lid kan nog worden opgemerkt dat noch in de tekst van de wet noch in die van het voorontwerp sprake is van de opzettelijke daad van werknemers en aangestelden van de werkgever. Dit is overigens eveneens het geval in de grotendeels overeenstemmende tekst in de arbeidsongevallenwet, opgenomen in artikel 19 van deze wet. Op grond van aanwijzingen ontleend aan de parlementaire voorbereiding van een ontwerp van wet tot wijziging van de arbeidsongevallenwet heeft het Hof van cassatie evenwel in een arrest van 23 mei 1935 (Pas. 1935, I, 254) aangenomen dat de getroffene ook aanspraken op schadevergoeding kon doen gelden tegen een werkmaker die het arbeidsongeval opzettelijk had veroorzaakt. Het ware wellicht aan te bevelen de tekst van het eerste lid aan te vullen met de volgende woorden : "(3°) tegen de werklieden of aangestelden van de werkgever die de beroepsziekte opzettelijk mochten hebben veroorzaakt".

Het tweede lid waarbij het beroepsziektenfonds voor een deel van zijn verplichtingen ontslagen wordt, is overbodig, aangezien deze vrijstelling eveneens blijkt uit de tekst van het vierde en het vijfde lid welke de verplichtingen van het beroepsziektenfonds in dit geval regelt. Moest het behouden worden, dan leze men : "Het beroepsziektenfonds wordt bij voorkomend geval van zijn verplichtingen ontslagen tot beloop van de betaalde schadevergoeding".

.../...

In het derde lid vervange men in het Nederlands de woorden "schaden en interesten" door "schadevergoeding".

In het vierde en het vijfde lid vervange men, zo de Regering instemt met het voorstel het eerste lid met een 3° aan te vullen, de woorden "personen bedoeld sub 1° en 2° hierboven" door "personen bedoeld in het eerste lid (1, 2° en 3°)".

Het zesde lid, dat overeenstemt met de thans bestaande tekst, heeft geen ander doel dan er voor te zorgen dat het beroepsziektenfonds zich evenals de werkgever of zijn verzekeraar in zake arbeidsongevallen op een wettelijke indeplaatsstelling in de rechten van de getroffene of zijn rechthebbenden kan beroepen, wanneer het zich tegen de voor de beroepsziekte burgerlijk aansprakelijke persoon keert. Dit kan veel eenvoudiger en tevens duidelijker worden gezegd, bijvoorbeeld als volgt : "Het beroepsziektenfonds treedt in de rechten welke de getroffene of zijn rechthebbenden tegen de voor de beroepsziekte aansprakelijke persoon heeft, tot beloop van wat het hun heeft betaald ". De Regering zal bovendien te oordelen hebben of er geen aanleiding toe bestaat het beroepsziekenfonds in de gelegenheid te stellen ook het door hem gevormd rentekapitaal van de derde terug te eisen, zoals dit mogelijk is geworden voor de verzekeraars ingevolge de wijziging aangebracht in artikel 19 van de arbeidsongevallenwet door de wet van 16 maart 1954.

.../...

Zo nodig zou de volgende tekst daartoe in het ontwerp van wet kunnen worden ingevoegd : "Zodra de termijn voor herziening van de te zijnen laste toegekende rente is verstreken kan het beroepsziektenfonds bovendien vanwege de aansprakelijke persoon de terugbetaling van het met genoemde rente overeenstemmend kapitaal, vastgesteld volgens een bij koninklijk besluit goedgekeurd tarief, eisen in verhouding tot het recht dat het tegen de aansprakelijke persoon kan doen gelden".

Artikel 50.

Men leze dit artikel als volgt :

"Artikel 50.- Het beroepsziektenfonds doet uitspraak omtrent iedere aanvraag om schadeloosstelling alsmede omtrent iedere aanvraag om herziening van reeds toegekende vergoedingen. Die aanvragen worden hem schriftelijk overgemaakt en worden onderzocht op de wijze die zal worden bepaald door de Koning.

Op verzoek van de technische raad,kan de Koning voor iedere ziekte bepalen binnen welke termijn de aanvragen moeten worden ingediend. In de gevallen van tijdelijke arbeidsongeschiktheid moeten de aanvragen evenwel worden ingediend in de loop van de periode van tijdelijke arbeidsongeschiktheid".

.../ ...

Artikel 51.

Men leze het eerste lid als volgt :

"Tegen de beslissingen van het beroepsziektenfonds wordt beroep ingesteld bij de vrederechter van het kanton waarin de getroffene zijn woonplaats heeft of, wanneer de getroffene zijn woonplaats niet in België heeft, bij de vrederechter van het kanton waarin het beroepsziektenfonds is gevestigd".

Het tweede lid is volkomen overbodig daar het eerste lid alle mogelijke gevallen dekt. Het dient geschrapt te worden.

Het derde lid leze men als volgt :

"De vrederechter beslist in laatste aanleg tot een bedrag van 2.000 frank en in eerste aanleg, welk ook het bedrag van de eis is".

In het zesde lid vervange men de woorden "uit vrije wil" door "vrijwillig" en in het zevende lid het woord "vermetel" door "roekeloos".

.../...

Artikel 52.

Men leze dit artikel als volgt :

"Artikel 52.-

De beslissingen van het beroepsziektenfonds die vergoedingen toekennen, zijn bij voorraad uitvoerbaar niettegenstaande beroep.

Zolang de zaak niet in staat van wijzen is, kan de rechter zelfs ambtshalve aan de getroffene of diens rechthebbenden een voorlopige dagelijkse uitkering toestaan".

Artikel 53.

Men leze dit artikel als volgt :

"Artikel 53.-

De eis tot betaling of herziening van de vergoedingen kan in geen enkel geval voor de strafrechter worden gebracht. Hij is onafhankelijk van de eventuele strafvordering".

Artikel 54.

In de Nederlandse tekst schrappe men het teken " § 1" dat op "Artikel 54" volgt.

Het 4° leze men als volgt :

"4° door een bijdrage vanwege de vrijwillig verzekerden".

.../...

Artikel 55.

In dit artikel is blijkbaar niet gedacht aan het geval dat de tewerkgestelde personen noch arbeider noch bediende zouden zijn. De Regering behoort in die leemte van het voorontwerp te voorzien.

Artikel 57.

Men leze deze bepaling als volgt :

"Artikel 57.-

Op advies van het beheerscomité kan de Koning het bedrag van de in de artikelen 55 en 56 bedoelde bijdragen wijzigen".

Artikel 58.

Aangezien het ontwerp niets bevat over de hoegrootheid van de bijdrage vanwege de vrijwillig verzekerden, ware dit artikel beter als volgt te stellen :

"Artikel 58.-

De Koning bepaalt de bijdragen van de vrijwillig verzekerden".

.../...

Artikel 59.

Men leze deze bepaling als volgt :

"Artikel 59.-

Zij die de door hen verschuldigde bijdragen niet binnen de door de Koning gestelde termijn hebben gestort, zijn aan het beroepsziektenfonds een opslag en een nalatigheidsinterest verschuldigd, waarvan het bedrag en de nadere regelen van inning eveneens door de Koning worden bepaald.

De invordering van de sommen welke deze personen aan het beroepsziektenfonds zijn verschuldigd, kan gebeuren door het doorsturen van het dossier aan het bestuur der directe belastingen, dat deze sommen zoals inzake directe belasting doet innen.

Betwistingen tussen het beroepsziektenfonds en bijdrageplichtigen, zelfs zo deze laatsten handelaars zijn, ressorteren onder de bevoegdheid van de burgerlijke rechtbanken. De vrederechter doet uitspraak in eerste aanleg, welk ook het bedrag van de eis is.

Eisen van het beroepsziektenfonds tegen bijdrageplichtigen wegens niet-betaling van bijdragen binnen de gestelde termijnen verjaren na verloop van drie jaren.

Eisen tegen het beroepsziektenfonds wegens terugvordering van ten onrechte betaalde bijdragen verjaren na verloop van drie jaren vanaf de datum van de betaling.

.../...

Afgezien van opslag en nalatigheidsinteresten waarvan sprake in het eerste lid, zijn de lasthebbers van bijdrageplichtigen, die de op hen, in de plaats van hun lastgevers, rustende verplichtingen niet naleven of die zich niet schikken naar het bepaalde in de ter uitvoering van deze wet genomen besluiten, aan het beroepsziektenfonds een vergoeding verschuldigd waarvan het bedrag en de voorwaarden van toepassing door de Koning worden vastgesteld".

Artikel 60.

Deze bepaling luidt als volgt :

"De betaling van de bijdragen, van de bijdragenverhoging en van de nalatigheidsinterest zoals bedoeld in artikel 59 wordt gewaarborgd door een voorrecht, dat rang inneemt onmiddellijk na nr 4quater en onder nr 4quinquies van artikel 19 van de wet van 16 december 1851 betreffende de privilegiën en hypotheken".

De bedoeling van deze bepaling is dat het beroepsziektenfonds over een voorrecht zou beschikken dat dezelfde rang inneemt als het voorrecht toegekend

.../...

aan de Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid voor de aan deze instelling verschuldigde bijdragen ingevolge artikel 4 van de wet van 14 juli 1961 dat artikel 12bis, § 2, van de besluitwet van 28 december 1944 wijzigt. Met de gegeven tekst zal het voorrecht van het beroepsziektenfonds evenwel ruimer zijn dan dat van de Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid, aangezien het enerzijds ook voor de bijdrageopslag en de interest zal gelden en anderzijds in de tijd onbeperkt zal zijn.

Deze bepaling hoort thuis in de wetgeving betreffende de voorrechten en hypotheken, zodat zij moet worden voorgesteld als een wijziging van deze wetgeving, daartoe kan de volgende tekst dienen :

"Artikel 60.-

Artikel 19, eerste lid, 4°quinquies, van de wet van 16 december 1851 betreffende de voorrechten en hypotheken wordt aangevuld met de volgende bepaling :

De betaling van de bijdragen, van de bijdrageopslag en van de eventuele interest, verschuldigd aan het beroepsziektenfonds".

.../...

Artikel 63.

In het Nederlands vervange men de woorden "rechtstreekse en onrechtstreekse belastingen" door "directe en indirecte belastingen".

Artikel 64.

Men leze deze bepaling als volgt :

"Alle getuigschriften, akten van notoriteit en andere akten waarvan de overlegging door het beroepsziektenfonds ter uitvoering van deze wet wordt geëist, worden kosteloos uitgereikt".

HOOFDSTUK VII.

Men vervange het opschrift "Sancties" door het opschrift "Strafbepalingen".

Artikel 65.

Deze bepaling luidt als volgt :

"Wanneer de werkgever of een vrijwillig verzekerde de uit deze wet of de in uitvoering ervan genomen besluiten voortvloeiende verplichtingen jegens

.../...

het beroepsziektenfonds ontwijkt, wordt de overtreder gestraft met een geldboete van 26 tot 200 frank en zulks onverminderd het bepaalde in artikelen 59 en 60".

Zoals zij gesteld is, is deze bepaling verre van duidelijk. Is zij enkel bedoeld voor de gevallen waarin ontduiking van de betaling van de verschuldigde bijdragen is geweest, zoals door het gebruik van de term "éluder" wordt gesuggereerd ? Of wil zij een veel ruimer toepassingsgebied bestrijken en iedere niet-nakoming van verplichtingen opgelegd aan de werkgever of de vrijwillig verzekerden, met inbegrip dus van de niet-geldelijke verplichtingen, met een straf bedreigen? De Regering behoort haar bedoeling dienaangaande te verduidelijken.

Voor het geval van de tweede hypothese moge nog het volgende worden opgemerkt. Een in algemene bewoordingen geformuleerde strafrechtelijke regel leidt tot allerlei moeilijkheden. Vooreerst zal het dan wel altijd voor betwisting vatbaar zijn of de wetgever wel degelijk deze of gene verplichting door een bedreiging met een straf heeft willen beschermen. Daarom is het ten zeerste gewenst, mede met het oog op de doelmatigheid van de strafbedreiging, dat de wet zou aangeven in welke gevallen er een strafbaar feit aanwezig zal zijn. Dit laatste kan op verschillende wijzen worden bereikt : men kan vooreerst de verduidelijking aanbrengen door een verwijzing naar de bepalingen waarvan de niet-nakoming tot een misdrijf aanleiding zou geven; men kan ook nog voor de nodige precisering zorgen door de

.../...

strafbare handeling met zoveel woorden te omschrijven en ten slotte kan men de moeilijkheid omzeilen door zich in de wet te beperken tot een bepaling volgens welke de Koning op niet-nakoming van de verplichtingen welke de wet of de ter uitvoering van de wet genomen besluiten aan de werkgever of de vrijwillig verzekerden opleggen, geldboete van 26 tot 200 frank kan stellen. In dit laatste geval zal de Koning dan later de nodige aanwijzingen moeten geven om de gevallen van bedreiging met een straf duidelijk te omschrijven.

De gegeven tekst van het voorontwerp sluit de mogelijkheid uit dat de rechter de straf vermindert wegens het voorhanden zijn van verzachtende omstandigheden. Indien de Regering deze mogelijkheid wenst te behouden zou het voorontwerp moeten worden aangevuld met een bepaling in dezer voege : "Al de bepalingen van Boek I van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn toepasselijk op deze misdrijven".

Artikel 66.

Deze bepaling luidt als volgt :

"In afwijking van artikel 29 en onverminderd de rechten voortvloeiend uit de toepassing van de wet van 24 juli 1927 betreffende de schadeloosstelling inzake beroepsziekten, worden de prestaties waarin voorzien

.../...

bij deze wet, niet toegekend aan de personen die, op 31 december 1963, in het genot zijn van een prestatie hun verleend krachtens een andere Belgische of buitenlandse invaliditeitsregeling, dan de regeling inzake schadeloosstelling voor arbeidsongevallen en die, sedert het van kracht worden van deze wet, niet meer blootgesteld waren aan het risico van beroepsziekten".

De memorie van toelichting voorziet deze bepaling van de volgende commentaar :

"Artikel 66 preciseert dat de gerechtigden op uitkeringen van een sociale zekerheidsregeling voor een werkongeschiktheid voortvloeiende uit een beroepsziekte, die geen aanleiding geeft tot schadeloosstelling in het raam van de wet van 1927, geen aanspraak kunnen maken op het genot van de nieuwe wet, tenzij zij na de inwerkingtreding van de nieuwe wet opnieuw aan het risico van de beroepsziekten zijn blootgesteld.

Dat betekent dat de gerechtigden waarvan sprake op de uitkeringen van de nieuwe wet slechts aanspraak kunnen maken indien, tengevolge van een blootstelling aan het risico van een beroepsziekte sedert de datum van inwerkingtreding van de nieuwe wet, hun aandoening waardoor zij vóór deze laatste datum waren getroffen, verergerd is of nog indien zij door een nieuwe aandoening zijn getroffen".

.../...

Uit de vergelijking van tekst en commentaar blijkt enerzijds dat deze laatste duidelijker is dan de tekst en anderzijds dat er tussen beide enkele verschillen zijn. Zo zouden degenen die op 31 december 1963 een schadeloosstelling voor beroepsziekten op grond van de wet van 24 juli 1927 ontvangen, volgens de tekst niet in aanmerking komen voor de nieuwe wet tenzij zij opnieuw blootgesteld worden aan het risico van beroepsziekten, terwijl zij volgens de commentaar - en dit zal wel de bedoeling van de Regering zijn - wel vanaf 1 januari 1964 voor de voordelen van de nieuwe wet in aanmerking zouden komen. In de tekst is immers sprake van "een prestatie verleend krachtens een andere Belgische of buitenlandse invaliditeitsregeling dan de regeling inzake schadeloosstelling voor arbeidsongevallen", terwijl in de memorie van toelichting gewag wordt gemaakt van "een sociale zekerheidsregeling voor een werkongeschiktheid voortvloeiende uit een beroepsziekte, die geen aanleiding geeft tot schadeloosstelling in het raam van de wet van 1927". De commentaar eist bovendien dat de in artikel 66 bedoelde personen hun aandoening zien verergeren of door een nieuwe aandoening worden getroffen. Deze eis wordt in de tekst niet teruggevonden. Ten slotte kan ook nog betwisting ontstaan over de interpretatie van de woorden "blootgesteld aan het risico van beroepsziekten". Zoals reeds hierboven bij artikel 29 is aangestipt, moet de getroffene bewijzen dat hij aan het risico van de beroepsziekte waaraan hij lijdt, blootgesteld is geworden ingevolge zijn beroep. Indien de aangehaalde woorden eveneens in dit perspectief moeten worden begrepen, dan zou men er goed aan doen ze te vervangen door een tekst waarin deze bedoeling beter tot

.../...

haar recht komt en waarin niet meer van het risico van beroepsziekten in het algemeen sprake is maar enkel van het risico van de beroepsziekte waardoor de betrokkene getroffen is.

Hoewel de commentaar zulks niet preciseert, schijnt artikel 66 vooral gericht te zijn op het geval van de mijnwerkers ten aanzien van wie de Regering een nieuwe beroepsziekte als zodanig wil erkennen en die, indien zij op 31 december 1963 een invaliditeitsregeling als bedoeld in het voorontwerp genieten, de voordelen van de nieuwe wet slechts dan zullen kunnen inroepen als zij nadien opnieuw aan het risico van bedoelde beroepsziekte effectief zijn blootgesteld.

Ten slotte moge worden opgemerkt dat artikel 66 eveneens de toepassing van artikel 32 van het voorontwerp zal beperken, volgens hetwelk een zekere terugwerkende kracht verbonden is aan de erkenning van nieuwe beroepsziekten. Ingeval de Regering mocht oordelen dat de normale toepassing van dit artikel 32 volgens andere regelen ter zijde moet gesteld worden, althans in de periode van overgang van de oude wet naar de nieuwe wet, dan zou zij zulks in een uitdrukkelijke bepaling moeten opnemen.

De Regering behoort dus de tekst van artikel 66 opnieuw ter hand te nemen.

.../...

Artikel 67.

Deze bepaling luidt als volgt :

"De in artikel 2, 2° bedoelde werknemers die niet onder de toepassing van artikel 66 vallen, kunnen geen invaliditeitspensioen genieten ingevolge de speciale wetgeving betreffende het rustpensioen der mijnwerkers en gelijkgestelden wanneer zij getroffen zijn door een ingevolge deze wet voor schadeloosstelling in aanmerking komende beroepsziekte".

De commentaar bij dit artikel luidt als volgt :

"Artikel 67 behandelt een verbod van cumulatie tussen het invaliditeitspensioen bepaald bij de bijzondere wetgeving inzake mijnwerkerspensioenen en de uitkeringen bepaald bij deze wet, wanneer de aandoening die het recht opent aan weerszijden dezelfde is".

Het gevolg van deze bepaling zal zijn dat aan de in het artikel bedoelde mijnwerkers geen invaliditeitspensioen wegens definitieve arbeidsongeschiktheid ten gevolge van een ziekte die als beroepsziekte is erkend, zal kunnen worden toegestaan als niet vooraf door een afwijzende beslissing van het beroepsziektenfonds of van de rechter vaststaat dat deze ziekte in het gegeven geval geen aanleiding geeft tot schadeloosstelling.

.../...

Ten einde de bedoeling van de Regering duidelijker weer te geven stelt de Raad van State de volgende lezing voor :

"De mijnwerkers en gelijkgestelden bedoeld in artikel 2, eerste lid, 2°, die niet onder de toepassing van artikel 66 vallen en getroffen zijn door een ingevolge deze wet in aanmerking komende beroepsziekte, hebben wat deze ziekte betreft geen aanspraak op het invaliditeitspensioen waarin de wetgeving betreffende het rustpensioen van mijnwerkers en gelijkgestelden voorziet".

Artikel 68.

Deze bepaling luidt als volgt :

"De personeelsleden van het voorzorgsfonds ten behoeve van door beroepsziekten getroffenen die op de datum van inwerkingtreding van deze wet in die instelling in dienst zijn, worden ambtshalve op dezelfde datum naar het beroepsziektenfonds overgeplaatst.

Voor de eerste plaatsaanwijzing van het personeel van het beroepsziektenfonds, kan de Koning, onder de voorwaarden die hij bepaalt, de van het voorzorgsfonds ten behoeve van door beroepsziekten getroffenen overgeplaatste personeelsleden benoemen.

De Koning kan het personeelskader vaststellen zonder dat hij rekening dient te houden met de in artikel 20 bepaalde procedure, voor zover het besluit binnen drie maanden na de bekendmaking van deze wet wordt bekendgemaakt".

.../...

Het eerste lid van de bepaling kan worden gemist, als wordt afgezien van de oprichting van een nieuwe openbare instelling. In het tegenovergesteld geval vulle men de tekst aan met de woorden "met behoud van hun graad, hun anciënniteit en hun wedde". Volgens de memorie van toelichting wil het eerste lid immers aan het personeel van het voorzorgsfonds de gewenste waarborgen geven in verband met hun opneming door het beroepsziektenfonds.

Over de bedoeling welke de Regering op het oog heeft met het tweede lid van artikel 68 van het voorontwerp, waarvoor waarschijnlijk artikel 48 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel tot voorbeeld heeft gediend, zegt de memorie van toelichting niets.

Indien dit tweede lid het de Koning enkel mogelijk wil maken de personeelsleden met dezelfde graad in het beroepsziektenfonds te benoemen, dan is het grotendeels overbodig want in dit geval kan men ermee volstaan het eerste lid aan te vullen met de woorden "door de Koning" en kan het tweede lid worden geschrapt.

De bedoeling zal veeleer een andere zijn. Waarschijnlijk wil de Regering die zich in bedoeld tweede lid de "eerste plaatsaanwijzing van het personeel voorbehoudt en de daarbij gepaard gaande benoemingen dus onttrekt aan het beheerscomité, de mogelijkheid

.../...

hebben, enerzijds bijzondere regelen uit te vaardigen met betrekking tot de benoeming tot een hogere graad van de vroegere personeelsleden van het voorzorgsfonds en anderzijds deze personeelsleden overeenkomstig deze vooraf bij verordening vastgestelde regelen te benoemen.

Het derde lid heeft duidelijk tot doel de formaliteiten bij het vaststellen van het nieuwe personeelskader dat na de inwerkingtreding zal worden uitgewerkt, om te gemoet te komen aan de nieuwe behoeften aan personeel in het beroepsziektenfonds, te verlichten door de voorafgaande raadpleging van het beheerscomité, voorgeschreven door artikel 20 van het voorontwerp, onder sommige voorwaarden af te schaffen.

\+

\+ \+

Bij het tweede en het derde lid moge het volgende worden opgemerkt.

Het tweede en het derde lid moeten vooreerst van plaats verwisselen. Inderdaad zal het personeelskader eerst moeten zijn vastgesteld vooraleer benoemingen in nieuwe betrekkingen en dus tot een hogere graad mogelijk zullen zijn.

Zoals bekend, schrijft artikel 11 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, gewijzigd bij koninklijk besluit van 18 december 1957, voor dat het kader en

.../...

het statuut van het personeel van de in die wet genoemde instellingen en dus ook van het beroepsziektenfonds door de Koning worden vastgesteld op de voordracht van de betrokken Minister en van de Minister tot wiens bevoegdheid het algemeen bestuur behoort. Opdat de toepassing van deze regel niet aan de aandacht ontsnapt wanneer de Koning artikel 68, tweede en derde lid, van het voorontwerp ter uitvoering brengt, zal dit voorschrift in de hierna voor te stellen tekst herhaald worden.

Er is nog een andere formaliteit die bij het vaststellen van het personeelskader of van de in het tweede lid bedoelde voorwaarden inzake benoeming niet uit het oog mag worden verloren : de syndicale raadpleging. Aan deze eis kan men overigens niet ontkomen door de oprichting van een nieuwe openbare instelling zoals blijkt enerzijds uit het arrest nr 9219, CREVECOEUR, van 2 maart 1962 en anderzijds uit het reeds aangehaald advies van de afdeling wetgeving van 21 februari 1963 over een ontwerp van wet tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering (Algemene opmerking X). Daar het hier evenwel gaat om een formaliteit die de Koning zich zelf heeft opgelegd bij koninklijk besluit van 20 juni 1955 houdende syndicaal statuut van het personeel der openbare diensten, kan hiervan uiteraard in de wet geen gewag worden gemaakt.

Rekening houdend met deze opmerkingen en met enkele vormopmerkingen die geen commentaar behoeven, stelt de Raad van State voor het tweede en het derde lid van artikel 68 de volgende tekst voor :

.../...

"Bij afwijking van artikel 20 van deze wet kan de Koning op de voordracht van de Minister van Sociale Voorzorg en van de Minister tot wiens bevoegdheid het algemeen bestuur behoort, het kader van het personeel van het beroepsziektenfonds vaststellen zonder dat hij rekening dient te houden met de in artikel 20 bepaalde procedure, mits het besluit binnen drie maanden na de inwerkingtreding van deze wet wordt bekendgemaakt.

Op de voordracht van de Minister van Sociale Voorzorg en van de Minister tot wiens bevoegdheid het algemeen bestuur behoort, kan de Koning bepalen onder welke voorwaarden degenen die bij de inwerkingtreding van deze wet van het personeel van het voorzorgsfonds ten behoeve van door beroepsziekten getroffenen deel uitmaken, tot een hogere graad bij het beroepsziektenfonds kunnen worden benoemd in een van de betrekkingen opgenomen in het eerste personeelskader, mits deze benoemingen plaats vinden vóór het verstrijken van de ... maand na de inwerkingtreding van deze wet. Voor wat deze benoemingen aangaat kan de Koning regelen invoeren die afwijken van het bepaalde in artikel 22 van deze wet".

Artikel 69.

Deze bepaling luidens welke iedere met het bepaalde in deze wet strijdige overeenkomst van rechtswege nietig is, hoort thuis in hoofdstuk VI "Bijzondere bepalingen" veeleer dan in een hoofdstuk dat de overgangs- en slotbepalingen groepeert. Artikel 69 van het voorontwerp moet dus van plaats veranderen.

.../...

Artikel 70.

Voor dit artikel, dat een opheffingsbepaling is, wordt de volgende lezing aanbevolen :

"De wet van 24 juli 1927 betreffende schadeloosstelling inzake beroepsziekten, gewijzigd bij de besluitwetten van 20 september 1945, 7 november 1946, 24 en 25 februari 1947 en bij de wetten van 29 maart 1949, 22 juni 1953 en 2 januari 1960, wordt opgeheven".

Artikel 71.

In deze bepaling is een gemis van overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst. Deze laatste is de juiste. Deze bepaling dient dan ook als volgt te worden gelezen : "Deze wet treedt in werking op 1 januari 1964 met uitzondering van artikel 13, derde tot vijfde lid, dat in werking treedt de dag waarop de leden van het beheerscomité zijn benoemd".

OBSERVATIONS GENERALES.

I.

L'un des objectifs de l'avant-projet est de mettre le régime de réparation des maladies professionnelles mieux en harmonie avec celui des accidents du travail. C'est ainsi que l'avant-projet garantit pour les maladies professionnelles une réparation au moins équivalente au montant des prestations auxquelles la victime ou ses ayants droit peuvent prétendre en cas d'accident de travail. Le Gouvernement entend par là exécuter les obligations qu'impose au législateur national une convention concernant la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles conclue dans le cadre de l'Organisation internationale du travail et approuvée par la loi du 25 mai 1949. Il n'est peut-être pas sans intérêt de reproduire ici l'article 1er de cette convention, qui porte :

"§ 1er. Tout membre de l'Organisation internationaledu travail ratifiant la présente convention s'engage à assurer aux victimes de maladies professionnelles ou à leurs ayants droit une réparation basée sur les principes généraux de sa législation nationale concernant la réparation des accidents du travail.

.../...

§ 2. Le taux de cette réparation ne sera pas inférieur à celui que prévoit la législation nationale pour les dommages résultant d'accidents du travail. Sous réserve de cette disposition, chaque membre sera libre, en déterminant dans sa législation nationale les conditions réglant le paiement de la réparation des maladies dont il s'agit et en appliquant à ces maladies sa législation relative à la réparation des accidents du travail, d'adopter les modifications et adaptations qui lui sembleraient expédientes".

II.

L'exposé des motifs commente abondamment les modifications que l'avant-projet apporte au système de financement de la réparation des maladies professionnelles, et les justifie par diverses considérations. Il paraît utile de mettre également en lumière les conséquences que ces modifications emporteront sur le plan juridique.

Dans le régime actuel, le taux des cotisations dont les employeurs sont redevables au Fonds de prévoyance est déterminé selon la catégorie dans laquelle leur entreprise est classée du point de vue des risques de maladie professionnelle inhérents à la branche d'activité dont elle relève. C'est dire qu'en fait les dépenses sont groupées par branche d'activité, pour être ensuite réparties, du moins en principe, entre les employeurs qui ressortissent à cette branche. Un tel système de financement peut encore être considéré comme une sorte d'assurance obligatoire par branche d'activité.

Tout autres sont les principes dont s'inspire l'avant-projet. Au lieu d'être constituées, comme c'était le cas jusqu'à présent, par des cotisations patronales calculées en fonction des paiements effectués dans la branche d'activité en cause, les ressources du Fonds des maladies professionnelles seront désormais le fruit d'une double solidarité établie entre tous les employeurs. En effet, d'une part, ceux-ci seront tous redevables de la cotisation dite de solidarité, égale à un pourcentage fixe de la rémunération, tandis que, d'autre part, les employeurs qui exposent effectivement leur personnel aux risques de maladie professionnelle se verront au surplus imposer une cotisation dite de prévention, déterminée, elle aussi, sur la base d'un pourcentage uniforme. C'est dire que la solidarité sera totale même au sein de cette dernière catégorie d'employeurs, puisque chacun d'eux versera la même cotisation au lieu d'une cotisation proportionnelle aux risques inhérents à son entreprise ou à la branche d'activité dont il relève.

Dans ces conditions, il semble que le régime de réparation des maladies professionnelles cessera de présenter le caractère d'une assurance, du moins lorsqu'on prend cette notion dans son acception classique, comme le fait toujours la loi sur les accidents du travail. On se trouvera plutôt en présence d'une forme d'assurance dite sociale, à cette différence près que seuls les employeurs seront tenus d'y participer puisque ce sont eux qui, en occupant du personnel dans leur entreprise, créent le risque de maladie professionnelle.

.../...

III.

L'avant-projet prévoit la création d'un nouvel établissement public, dénommé Fonds des maladies professionnelles, qui succédera à l'actuel Fonds de prévoyance en faveur des victimes des maladies professionnelles. Le Gouvernement justifie cette mesure par la nécessité de modifier la structure administrative de l'établissement chargé d'appliquer la législation sur les maladies professionnelles. Les modifications qu'il est envisagé d'apporter dans ce domaine ont un double objet : d'une part, le Gouvernement entend, à l'occasion du présent projet, substituer aux règles actuelles en matière de composition, de nomination et de compétence des organes de gestion, des règles identiques à celles qui sont prévues par le projet de loi sur la gestion des organismes d'intérêt public, de sécurité sociale et de prévoyance sociale, actuellement soumis au Sénat (Doc. Parl. Sénat, session 1960-1961, n° 149) et, d'autre part - encore que cela ne ressorte pas aussi clairement du projet - il entend permettre un assouplissement temporaire des règles en matière de personnel, s'attendant à ce que, en raison de l'élargissement considérable du champ d'application de la législation sur les maladies professionnelles, les besoins en personnel du Fonds augmentent dans des proportions telles et présentent un tel caractère d'urgence que l'application des règles normales ne permettra pas d'y pourvoir.

Il est permis de se demander si les objectifs auxquels tendent les modifications exposées ci-dessus justifient à eux seuls la dissolution d'un établissement existant et son remplacement par un nouvel

.../...

organisme chargé d'une mission identique. La modification des règles en matière de composition, de nomination et de compétence des organes de gestion pourrait, en effet, être réalisée à tout moment par la loi, sans qu'elle soit aucunement conditionnée par la dissolution préalable de l'établissement existant et par la création d'un nouvel organisme parallèle à celui-ci. De même, l'assouplissement des règles en matière de personnel paraît tout aussi bien pouvoir se réaliser sans transfert préalable du personnel d'un organisme dissous à un organisme nouveau. La création d'un nouvel organisme, par contre, engendrera précisément toutes sortes de difficultés relatives aux règles en matière de personnel.

Ces difficultés auront trait, en ordre principal, à l'application de l'arrêté royal du 20 juin 1955 portant le statut syndical des agents des services publics et à la question de savoir quelles dispositions statutaires il y aura lieu d'appliquer pour la nomination des agents du nouvel organisme. Le Conseil d'Etat croit pouvoir se référer sur ce point à son avis L. 8273/2 du 2 février 1963 relatif à un projet de loi instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité.

La création d'un nouvel organisme n'est dès lors pas indispensable. Il suffirait à la rigueur de changer la dénomination du Fonds de prévoyance et de faire place aux règles qu'exige le maintient de l'établissement créé par la loi du 24 juillet 1927. Si l'on se limite à ces modifications, non seulement les difficultés qui viennent d'être signalées dans le domaine du

.../...

personnel ne seront pas à craindre, mais la transition de l'ancienne loi à la nouvelle s'accomplira sans heurts, aucune solution de continuité ne pouvant se produire dans la gestion du Fonds. Il n'est du reste pas exclu que, si les nominations au sein des organes de gestion du nouvel établissement tardaient à intervenir, le Fonds des maladies professionnelles ne disposerait plus d'organes qui puissent, en attendant, le représenter à l'égard des tiers ou en justice. Le maintien de l'établissement actuel permettrait, en revanche, d'éviter cette difficulté par l'application du principe de la continuité du service public.

IV.

Une autre observation d'ordre général concerne les références que l'avant-projet fait, en plusieurs endroits, à la loi sur la réparation des dommages résultant des accidents du travail. Par ces références, empruntées à la loi du 24 juillet 1927, le Gouvernement entend établir entre les deux législations en cause un parallélisme aussi parfait que possible, comme il s'est du reste engagé à le faire, ainsi qu'il a été rappelé ci-avant.

Cette méthode ne paraît cependant guère adéquate au but poursuivi. Elle perd tout d'abord de vue que la loi en projet sera également applicable aux marins et aux pêcheurs de mer qui, en matière d'accidents du travail, sont assujettis, non pas aux lois coordonnées

.../...

par l'arrêté royal du 28 septembre 1931, mais à une loi particulière, celle du 30 décembre 1929. Or, ces deux textes, bien qu'ils s'inspirent des mêmes principes, n'en diffèrent pas moins, notamment en ce qui concerne les modalités de calcul du salaire de base. Le projet devrait, chaque fois qu'il y a lieu, tenir compte de cette dualité de la législation.

Mais la méthode des références à la loi sur les accidents du travail soulève une objection plus sérieuse encore. Les articles 30, 31 et 47 se réfèrent respectivement aux articles 4, 2 et 6 de la loi sur les accidents du travail, qui utilisent à plusieurs reprises la notion de jour de l'accident, soit pour déterminer l'indemnité due pour cette journée (article 2, alinéa 2), soit pour disposer qu'il n'y a lieu à octroi d'une rente au conjoint survivant que si le mariage est antérieur à l'accident (article 4, 2°, A), soit pour prévoir une condition analogue relative à la conception ou la naissance, à la reconnaissance ou à l'adoption d'enfants (article 4, 2°, B) , soit pour déterminer le salaire de base, constitué en principe par la rémunération allouée au cours de l'année qui a précédé l'accident (article 6, alinéa 1er). Ces règles ne sauraient être rendues applicables aux maladies professionnelles sans adaptation expresse. Le projet devrait à tout le moins préciser quel est l'événement à substituer au jour de l'accident lors de l'application des dispositions précitées aux maladies professionnelles.

.../...

Enfin, certaines de ces références sont de nature à induire en erreur . C'est ainsi qu'en rendant sans plus applicable en la matière l'article 2 de la loi sur les accidents du travail, qui dispose en son alinéa dernier "qu'à l'expiration du délai de la revision prévu à l'article 28, l'allocation annuelle est remplacée par une rente viagère", l'article 31 de l'avant-projet peut faire croire qu'en l'espèce le délai de revision est de trois ans, comme le prévoit le susdit article 28, alors qu'il ressort de l'article 50, alinéa 2 du projet - encore que ce soit de manière peu précise - que ce délai sera fixé par le Roi pour chaque maladie.

Il résulte des considérations qui précèdent qu'une adaptation des règles de la loi sur les accidents du travail est indispensable, d'autant plus que l'avant-projet élargit considérablement le champ d'application du régime des maladies professionnelles.

V.

Plusieurs dispositions de l'avant-projet sont relatives au statut du personnel et trouveront à s'appliquer aux agents de l'actuel Fonds de prévoyance en faveur des victimes des maladies professionnelles. L'article 6 de l'arrêté royal du 20 juin 1955 prévoit que les propositions qui ont un tel objet doivent être soumises à

l'avis du comité de consultation syndicale; il résulte de l'article 4 de cet arrêté et du fait que, suivant les précisions fournies au Conseil d'Etat , le Fonds de prévoyance compte moins de cent mais plus de vingt-cinq agents, qu'un conseil du personnel doit avoir été créé au sein de cet organisme; en vertu de l'article 7, ce conseil du personnel est compétent pour émettre son avis sur les susdites propositions. Selon le rapport au Roi précédant l'arrêté royal du 20 juin 1955 (Pasinomie 1955, p. 271), les projets de loi n'échappent pas à la compétence d'avis des comités syndicaux.

Suivant les renseignements fournis par les délégués du Ministre, le projet n'a pas été soumis à ce conseil du personnel. Il faut observer toutefois que, si le Roi peut imposer cette consultation dans la phase préparatoire à la présentation d'un projet de loi, l'omission de cette formalité ne peut relever, puisqu'il s'agit d'un projet de loi, que du contrôle parlementaire.

Article 2.

I.

L'alinéa 1er de l'article 2 de l'avant-projet porte notamment :

"Le bénéfice de la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles est garanti :

.../...

1° aux travailleurs assujettis à l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs;

...

4° aux personnes occupées par une entreprise familiale, pour autant qu'elles soient liées à cette entreprise par un contrat de louage de services;

5° aux personnes qui, par suite d'incapacité physique de travail ou de chômage, se soumettent à une réadaptation ou à une adaptation professionnelle;

6° aux apprentis et stagiaires même non rémunérés;

7° aux agents temporaires occupés par l'Etat, les provinces, les communes et les associations de communes, par les organismes d'intérêt public visés par la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certaines organismes d'intérêt public et les établissements subordonnés aux provinces et aux communes;

8° aux professeurs de l'enseignement technique subventionné (libre, provincial et communal);

... ".

.../...

a) La formule utilisée au 1° paraît trop générale, eu égard aux dispositions du 6° et du 8°; une partie des personnes visées par ces deux dernières dispositions sont, en effet, déjà comprises parmi les travailleurs assujettis à la sécurité sociale. En conséquence, le Conseil d'Etat propose de rédiger le 1° ainsi qu'il suit :

"1° aux travailleurs assujettis à l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs par ou en vertu de l'article 2, § 1er, 2, 3 et 6 de cet arrêté-loi, modifié par la loi du 14 juillet 1961;".

b) La législation belge ne définissant pas la notion d'entreprise familiale de manière uniforme, il y aurait lieu de préciser au 4° dans quel sens cette notion doit s'entendre en l'espèce. Comme l'avant-projet détermine le champ d'application de la législation sur les maladies professionnelles par référence à celui de la sécurité sociale, on peut admettre que cette notion est prise ici dans le sens que lui prête l'article 2, § 3, alinéa 1er, 2°, de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944, modifié par la loi du 14 juillet 1961. Aussi, le Conseil d'Etat propose-t-il la rédaction suivante :

.../...

"4° aux personnes occupées dans une entreprise familiale où seuls des parents, des alliés ou des pupilles travaillent habituellement sous l'autorité exclusive du père, de la mère ou du tuteur, pour autant qu'elles soient engagées dans les liens d'un contrat de louage de services;".

c) Rédigée en termes très généraux, la disposition du 5° vise tout cas d'invalidité physique ou de chômage.

Il y a lieu à cet égard d'attirer l'attention sur le fait qu'une disposition légale a déjà rendu applicable la législation sur les maladies professionnelles aux chômeurs qu'elle vise. Il s'agit notamment de l'article 15, alinéa 1er, de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier, où il est question des personnes qui, dans certaines conditions, ont conclu un contrat de formation professionnelle accélérée avec l'Office national de l'emploi ou avec un centre agréé.

d) La rédaction suivante est proposée pour le 6° :

"6° aux apprentis et stagiaires, même s'ils ne perçoivent aucune rémunération;".

.../...

e) Le 7° englobe dans le champ d'application de la législation sur les maladies professionnelles les agents temporaires des administrations et établissements publics. Dans la mesure où ils sont liés à leur employeur par un contrat de travail ou par un contrat d'emploi, ces agents sont déjà compris parmi les personnes visées au 1°. Pour cette raison, le Conseil d'Etat propose d'ajouter in fine du 7° les mots "pour autant qu'ils soient régis par une situation statutaire".

II.

L'alinéa 2 aux termes duquel "le Roi peut, suivant les modalités qu'il détermine, étendre à d'autres catégories de personnes la garantie de cette réparation", formerait mieux le dernier alinéa de l'article, les alinéas 3 et 4 étant relatifs aux personnes visées à l'alinéa 1er.

III.

Il y a discordance entre les versions française et néerlandaise des alinéas 3 et 4. Comme c'est la version française qui reflète les intentions exactes du Gouvernement, il convient de mettre le texte néerlandais en concordance avec celle-ci.

.../...

Article 3.

Pour être complet, cet article devrait débuter ainsi qu'il suit : "Toute personne non visée à l'article 2 , ni dans un arrêté royal pris en exécution de celui-ci ... ".

Articles 4 et 6.

Ces dispositions sont rédigées comme suit :

"Article 4.-

Il est institué auprès du Ministère de la Prévoyance sociale un fonds des maladies professionnelles.

Ce fonds est un établissement public doté de la personnalité civile et se trouve sous la garantie de l'Etat. Son organisation et son fonctionnement sont réglés par le Roi.

Le fonds des maladies professionnelles est soumis aux règles fixées par la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public, en ce qui concerne les organismes visés à l'article 1er, B, de la dite loi.

.../...

Article 6.-

Le fonds des maladies professionnelles succède aux droits et obligations du Fonds de prévoyance en faveur des victimes des maladies professionnelles issus de l'application de la législation relative à la réparation des dommages causés par les maladies professionnelles.

Il recueille l'actif et le passif de la gestion assumée par le Fonds de prévoyance en faveur des victimes des maladies professionnelles.

Le Roi arrête les modalités de cette succession et de cette reprise".

Si l'on renonce à la création d'un nouvel établissement public, l'article 6 devient superflu, tandis que l'article 4 devrait être rédigé ainsi qu'il suit :

"Article 4.-

Le Fonds de prévoyance en faveur des victimes des maladies professionnelles créé par l'article 3 de la loi du 24 juillet 1927 s'appelle désormais Fonds des maladies professionnelles.

Le fonds des maladies professionnelles est un établissement public doté de la personnalité civile et placé sous la garantie de l'Etat. Il est

.../...

institué auprès du Ministère de la Prévoyance sociale. Son organisation et son fonctionnement sont réglés par le Roi.

... (alinéa 3 de l'article 4 de l'avant-projet) ... ".

Articles 7 à 15 et 18 à 25.

Le texte des articles 7 à 15 et 18 à 25 est emprunté au projet de loi sur la gestion des organismes d'intérêt public de sécurité sociale et de prévoyance sociale, approuvé par la Chambre des Représentants et actuellement soumis au Sénat (Doc. Parl. Sénat, session 1960-1961 n° 149).

Si le Gouvernement a recours à ce procédé, c'est parce qu'il n'est pas certain de voir le projet de loi susmentionné aboutir avant que le présent avant-projet n'ait été déposé sur le bureau dé l'une des Chambres législatives , et aussi parce qu'il tient à ce que l'établissement chargé d'appliquer la législation en matière de maladies professionnelles soit géré, dès l'entrée en vigueur de la nouvelle loi à laquelle l'avant-projet aboutira, suivant les règles établies par le susdit projet. Dans l'état actuel des choses et aussi longtemps que ce dernier projet ne sera pas devenu loi, le texte des articles analysés n'appelle dès lors aucune observation.

.../...

Toutefois, selon que l'un des deux projets aboutira le premier, il y aura lieu d'adapter l'autre à la loi intervenue dans l'entretemps.

Dans l'éventualité où le projet de loi actuellement soumis aux Chambres législatives deviendrait loi avant le dépôt du présent avant-projet, celui-ci devra être mis en concordance avec la situation nouvelle et pourra se passer des articles 7 à 15 et 18 à 25, auxquels il conviendra de substituer une disposition modifiant la dénomination "Fonds de prévoyance en faveur des victimes des maladies professionnelles" qui figure à l'article 1er de la loi sur la gestion des organismes d'intérêt public de sécurité sociale et de prévoyance sociale. Il serait sans doute utile de prévoir , au surplus, dans une disposition finale, que, par dérogation à l'article 23 de la même loi, celle-ci produira ses effets à l'égard du Fonds des maladies professionnelles, non pas à une date à fixer par le Roi, mais dès l'entrée en vigueur de la loi à laquelle le présent avant-projet aboutira.

Il en va de même dans le cas où le projet de loi déjà soumis aux Chambres législatives deviendrait loi après que le présent avant-projet aura été déposé mais avant que sa discussion ne soit entrée dans la phrase décisive. Dans ce cas, il sera loisible au Gouvernement de déposer des amendements tendant à faire supprimer les articles 7 à 15 et 18 à 25 de l'avant-projet et à modifier la susdite loi.

Mais si, en revanche, le projet de loi modifiant la législation sur les maladies professionnelles aboutit le premier, ce sera l'autre législation en projet qu'il conviendra de mettre en concordance avec

la loi intervenue dans l'entretemps. Il suffira à cet effet de remplacer, dans l'article 1er du projet de loi sur la gestion des organismes d'intérêt public de sécurité sociale et de prévoyance sociale, la dénomination "Fonds de prévoyance en faveur des victimes de maladies professionnelles" par la dénomination "Fonds des maladies professionnelles" et,le cas échéant, d'adapter la disposition relative à l'entrée en vigueur.

Enfin, il échet d'observer qu'au cas où les articles 7 à 15 et 18 à 25 de l'avant-projet seraient maintenus, il est superflu de prévoir, comme l'article 14 le fait en son alinéa 8, que "le fonctionnaire dirigeant peut, avec l'accord du comité de gestion, déléguer à un ou plusieurs membres du personnel son pouvoir de représenter l'organisme devant les juridictions administratives dans les litiges relatifs aux droits résultant d'une réglementation de sécurité sociale" Le recours contre les décisions du Fonds des maladies professionnelles sera, en effet, examiné, non pas par des juridictions administratives, mais par le juge de paix.

Article 16.

La phrase liminaire de l'alinéa 1er gagnerait à être rédigée ainsi qu'il suit:"Il est institué au sein du Fonds des maladies professionnelles, un conseil technique chargé : ... ".

La disposition du dernier alinéa de cet article trouverait mieux sa place au sein de l'alinéa 2 et gagnerait à être fusionnée avec celui-ci.

.../...

Article 17.

L'alinéa 1er, 1°, prévoit que quatre des six médecins reconnus pour leur compétence en matière de maladies professionnelles seront présentés par les quatre universités du pays. Sans doute faut-il entendre par là que chacun de ces quatre médecins sera choisi parmi les candidats présentés par chacune des quatre universités. Si telle est bien l'intention du Gouvernement, la deuxième phrase de l'alinéa 1er, 1°, pourrait être rédigée en ces termes : "Quatre de ces médecins sont choisis parmi les candidats présentés par chacune des quatre universités. Chaque université présente au moins un candidat".

L'alinéa 3 de l'article 17 de l'avant-projet est rédigé ainsi qu'il suit : "Le président du conseil technique est choisi parmi les membres ayant la qualité de médecin et désigné par le Roi, sur avis du comité de gestion". Cette disposition gagnerait en concision si elle était formulée en ces termes : "Le président du conseil technique est désigné par le Roi, sur avis du comité de gestion, parmi les membres ayant la qualité de médecin".

Article 27.

Cet article porte :

"Le Roi dresse la liste des maladies professionnelles dont les dommages donnent lieu à réparation".

.../...

Les maladies professionnelles faisant l'objet d'une convention internationale devenue obligatoire pour la Belgique, sont inscrites d'office par le Roi sur la liste des maladies donnant lieu à réparation, au plus tard le 1er janvier de l'année qui suit celle au cours de laquelle ladite convention est entrée en vigueur en Belgique".

L'alinéa 1er appelle le commentaire suivant. La portée de cet alinéa apparaît clairement lorsqu'on le rapproche de la règle actuelle énoncée à l'article 2, alinéa 1er, de la loi du 24 juillet 1927, aux termes duquel "un arrêté royal dresse la liste des maladies professionnelles avec mention , pour chacune d'elles, des industries ou professions où elles donnent lieu à réparation". Il convient toutefois, pour être complet, d'ajouter qu'un arrêté royal pris en exécution de l'article 46 de l'avant-projet pourra ,pour certaines maladies professionnelles, limiter le droit à la réparation à certaines industries et professions. Enfin, il échet d'observer qu'à peine de rendre impossible l'application de certains autres articles de l'avant-projet, notamment des articles 29 et 34, où il est question des risques de maladies professionnelles, la liste de ces maladies devra, comme par le passé, être établie en fonction du risque qui y donne lieu .

L'alinéa 2 est superflu et peut dès lors être omis. La confection, par le Roi, de la liste des maladies professionnelles n'est, en effet, soumise à aucune formalité telle que la consultation préalable d'un organe du Fonds des maladies professionnelles.

.../...

Article 28.

Cette disposition est ainsi conçue :

"Les différents dommages qui donnent lieu à réparation sont :

- le décès de la victime;
- l'incapacité permanente de travail, partielle ou totale;
- l'incapacité temporaire de travail, partielle ou totale, à la condition qu'elle soit totale à l'origine et pendant au moins 15 jours. Il ne doit plus être satisfait à cette condition en cas de rechute;
- la cessation de l'activité professionnelle dans les conditions fixées à l'article 33;
- les frais pour soins de santé".

Par souci d'unité dans la terminologie, il serait préférable, dans la version néerlandaise, d'écrire "getroffene" au lieu de "slachtoffer".

La disposition qui, sauf le cas de rechute, prévoit une durée minimale pour l'incapacité temporaire de travail, trouverait mieux sa place à l'article 31 du projet.

.../...

Enfin, dans la version néerlandaise, il importe de remplacer la référence à l'article 16 par une référence à l'article 33.

Compte tenu de ces observations, le Conseil d'Etat propose de rédiger l'article 28 ainsi qu'il suit :

"Les différents dommages qui donnent lieu à réparation sont :

1° le décès de la victime;

2° l'incapacité temporaire de travail partielle ou totale;

3° l'incapacité permanente de travail partielle ou totale;

4° la cessation temporaire ou définitive de l'activité professionnelle dans les conditions fixées à l'article 33 ;

5° les frais pour soins de santé".

Article 29.

Cet article est conçu en ces termes :

"La réparation des dommages résultant d'une maladie professionnelle est due, lorsque la personne, victime de cette maladie, a été exposée au risque

.../...

professionnel de ladite maladie pendant tout ou partie de la période au cours de laquelle elle appartenait à une des catégories de personnes visées à l'article 2.

Ne visant que les seules personnes dont il est question à l'article 2, cette disposition ne trouvera pas à s'appliquer aux assurés-libres. Or, aucune disposition du projet ne fixe les conditions auxquelles les assurés libres visés à l'article 3 pourront faire valoir un droit à la réparation du dommage. Il importe de combler cette lacune.

D'autre part, il échet d'observer que l'article 46 permet au Roi de déroger à la règle de l'article 29 pour des motifs impérieux d'ordre médical, puisque le droit à la réparation des dommages résultant d'une maladie professionnelle qui aura fait l'objet d'un arrêté pris par le Roi en exécution de l'article 46 ne prendra naissance que si la victime justifie avoir été occupée dans telle industrie ou profession déterminée et y avoir été exposée à un risque de maladie professionnelle.

Il y a lieu, en outre, d'attirer l'attention sur l'article 66 de l'avant-projet qui constitue une disposition transitoire et exclut certaines personnes du droit à la réparation, à moins que leur exposition à un risque de maladie professionnelle ne soit postérieure au 1er janvier 1964.

.../...

Enfin, il n'est pas sans intérêt de mettre en évidence les conséquences que l'article 29 de l'avant-projet emportera sur le plan juridique.

Cette disposition tend à régler la question, extrêmement délicate en l'espèce, de la charge de la preuve. Il se conçoit que cette charge, qui incombe normalement à la victime ou à ses ayants droit, soit allégée dans une certaine mesure. A cet effet, l'avant-projet prévoit qu'il suffira à la victime ou à ses ayants droit d'établir, d'une part, que le dommage a pour cause une affection figurant à la liste des maladies professionnelles et, d'autre part, que c'est la profession exercée par la victime à un moment quelconque de son appartenance à l'une des catégories prévues par l'article 2, qui a entraîné le risque de la maladie professionnelle contractée . S'ils réussissent à fournir cette double preuve, les intéressés auront droit à réparation sans qu'il soit besoin d'examiner autrement s'il existe un lien de cause à effet entre le risque et ce dommage. Etablissant une règle rigide, cette solution offre l'avantage d'exclure toute contestation sur l'existence ou l'inexistence de ce lien de causalité, dès qu'il est établi que la victime a été exposée à un risque de maladie professionnelle, même pendant une très courte période. Par contre, elle n'est pas sans présenter quelque danger d'abus, la réparation étant due alors même qu'il serait prouvé que la maladie est la conséquence d'événements étrangers au risque de maladie professionnelle.

.../...

Article 30.

Cet article est ainsi conçu :

"Si la maladie a entraîné la mort de la victime, les dispositions de l'article 4 des lois coordonnées sur la réparation des dommages résultant des accidents du travail sont applicables".

A plusieurs endroits de l'article 4 de la loi sur les accidents de travail visé par cette disposition, il est question de la date de l'accident. C'est ainsi que le mariage de la victime avec le conjoint survivant doit être antérieur à l'accident (2° A); que les enfants légitimes de la victime doivent être nés ou conçus avant l'accident pour avoir droit à une rente (2° B, alinéa 1er); que la reconnaissance d'enfants naturels par la victime (2° B, alinéa 1er), de même que l'adoption d'enfants par celle-ci (2° B, alinéa 3) doivent être antérieures à l'accident pour donner droit à une rente. Bien que l'avant-projet reprenne ici la disposition actuellement en vigueur (article 7, c) de la loi du 24 juillet 1927, il serait préférable de préciser dans la loi même quel événement doit remplacer la date de l'accident lorsque l'article 4 de la loi sur les accidents de travail doit être appliqué en matière de maladies professionnelles. En conséquence, il conviendrait de compléter l'article 30 de l'avant-projet par une disposition ainsi conçue ... "Pour l'application du présent article, la date de l'accident visée à l'article 4 précité, est remplacée par ... (à compléter par le Gouvernement)...".

.../...

Article 31.

Cet article est ainsi conçu :

"Si la maladie entraîne une incapacité de travail temporaire ou permanente, totale ou partielle, le travailleur reçoit les indemnités prévues à l'article 2 des lois coordonnées sur la réparation des dommages résultant des accidents du travail.

Toutefois, lorsque l'incapacité de travail temporaire totale dure plus d'un an, l'indemnité journalière est égale à 100 p.c. du salaire quotidien moyen, à partir du premier jour de la deuxième année.

Le travailleur atteint d'une incapacité temporaire partielle de travail, qui se trouve par le fait de son employeur dans l'impossibilité de retrouver une occupation valorisant sa capacité de travail restante, obtient la même indemnité que s'il était atteint d'une incapacité temporaire totale de travail".

Etant donné que la législation en projet sera également applicable à d'autres personnes qu'à des travailleurs, il serait souhaitable de ne pas faire usage du terme "travailleur" et de parler plutôt de la victime.

L'alinéa 1er se réfère à l'article 2 de la loi sur les accidents du travail, s'inspirant ainsi du texte actuellement en vigueur (article 7, b, de la loi du 24 juillet 1927). Une telle formulation n'est toutefois pas sans inconvénient, car il est à plusieurs reprises question, audit article 2, du jour de l'accident.

.../...

Dès lors, il paraît souhaitable d'insérer les dispositions de l'article 2 de la loi sur les accidents du travail dans le texte même de l'article 31 de l'avant-projet, après les avoir adaptées à la situation en matière de maladies professionnelles. Cette insertion semble d'autant plus souhaitable que les alinéas 2 et 3 de l'article 31 de l'avant-projet comportent certaines dérogations à la législation sur les accidents du travail.

A propos de l'alinéa 2, l'exposé des motifs observe que "le taux de 100 p.c. de réparation n'est octroyé que si l'incapacité totale de travail ne s'apprécie pas uniquement en fonction de la profession exercée au moment de la réalisation du risque (ce qui répond à la notion de l'incapacité temporaire en matière d'accident du travail) mais également en fonction du marché général du travail, si l'intéressé est incapable de se réadapter dans une autre profession". Ceci ne ressort pas du tout du texte du projet, qui devrait donc être complété sur ce point.

En ce qui concerne la disposition selon laquelle l'incapacité temporaire du travail doit être d'une durée minimum pour donner lieu à réparation - disposition qui est énoncée à l'article 28 de l'avant-projet, mais qui devrait trouver place à l'article 31 - il y a lieu d'observer qu'il y a discordance entre le texte de l'avant-projet et son commentaire dans l'exposé des motifs. D'après le texte, l'incapacité temporaire de travail, partielle ou totale, doit être totale à

.../...

l'origine et pendant au moins quinze jours. D'après l'exposé des motifs, c'est à la seule "durée minimum de quinze jours qu'est subordonnée l'incapacité temporaire de travail, partielle ou totale pour être prise en charge". Partant de l'hypothèse que c'est l'exposé des motifs qui exprime l'intention du Gouvernement et compte tenu des observations qui précèdent, le Conseil d'Etat propose de rédiger l'article 31 ainsi qu'il suit :

"§ 1er. Lorsque la maladie a entraîné une incapacité temporaire de travail, totale ou partielle, la victime recevra les indemnités prévues au § 2, 3 ou 4, à condition que l'incapacité temporaire dure au moins quinze jours. En cas de rechute, il ne doit pas être satisfait à cette condition.

§ 2. Lorsque l'incapacité temporaire de travail est ou devient totale, la victime a droit, à partir du jour qui suit celui du début de cette incapacité, à une indemnité journalière égale à 80 p.c. du salaire quotidien moyen.

Lorsque l'incapacité temporaire est totale à l'expiration des vingt-huit premiers jours à compter du jour qui suit celui du début de l'incapacité, l'indemnité journalière est, à partir du vingt-neuvième jour, égale à 90 p.c. du salaire quotidien moyen.

Lorsque l'incapacité temporaire totale dure plus d'un an et que la victime est inapte à tout travail, même dans une autre profession, l'indemnité journalière est égale à 100 p.c. du salaire quotidien moyen, à partir du premier jour de la deuxième année.

.../...

§ 3. L'indemnité à accorder pour la journée au cours de laquelle l'incapacité de travail a débuté, doit garantir à la victime un revenu (salaire plus indemnité) égal au salaire journalier normal. En aucun cas l'indemnité ne dépassera 80 p.c. du salaire quotidien moyen.

§ 4. Lorsque l'incapacité temporaire de travail est ou devient partielle, l'indemnité journalière est équivalente à la différence entre le salaire de la victime antérieurement à l'incapacité de travail résultant de la maladie professionnelle et celui qu'elle peut gagner avant d'être complètement rétablie.

Si la victime se trouve, par le fait de son employeur, dans l'impossibilité de retrouver une occupation valorisant sa capacité de travail restante, elle obtient la même indemnité que si elle était atteinte d'une incapacité temporaire totale.

§ 5. Lorsque l'incapacité est ou devient permanente, une allocation annuelle de 100 p.c. déterminée d'après le degré de l'incapacité permanente remplace l'indemnité temporaire à partir du jour où l'incapacité devient permanente; ce point de départ est constaté soit par l'accord des parties, soit par un jugement définitif.

En ce qui concerne les victimes graves dont l'état nécessite absolument et normalement l'assistance d'une autre personne, le juge peut porter l'allocation annuelle à un taux supérieur à 100 p.c., mais qui n'excédera pas 150 p.c.

.../...

A l'expiration de l'éventuel délai de révision prévu par l'article 50, l'allocation annuelle est remplacée par une rente viagère".

Article 32.

Cet article est ainsi conçu :

"Lorsque l'incapacité de travail temporaire ou permanente ou le décès, sont antérieurs à l'inscription de la maladie sur la liste visée à l'article 27, le travailleur ou ses ayants droit ont droit à réparation à partir du 1er janvier de l'année précédant celle de ladite inscription".

Cet article qui confirme la disposition énoncée à l'article 8 de la loi du 24 juillet 1927, telle qu'elle a été modifiée par l'arrêté-loi du 25 février 1947, appelle certaines observations de pure forme.

Le "Sociaalrechtelijk Woordenboek" fait la distinction suivante entre "rechtverkrijgende" et "rechthebbende". Le "rechtverkrijgende" est celui qui succède à une autre personne, son auteur, dans son droit à une prestation, tandis que le "rechthebbende" est celui qui obtient un droit à une prestation sans le devoir à un auteur. Il y aurait lieu dès lors, dans la version néerlandaise de l'avant-projet, de faire usage du terme "rechthebbende".

.../...

Enfin, on remplacera le mot "travailleur" par le mot "victime" et, dans la version néerlandaise, les mots "artikel 10" par "artikel 27".

Dès lors, le Conseil d'Etat propose la rédaction suivante :

"Lorsque l'incapacité de travail temporaire ou permanente, ou le décès, sont antérieurs à l'inscription de la maladie sur la liste visée à l'article 27, la victime ou ses ayants droit peuvent prétendre à réparation à partir du 1er janvier de l'année précédant celle de ladite inscription".

Articles 33 et 34.

Ces articles sont ainsi conçus :

"Article 33.-

Le travailleur qui accepte la proposition de cesser temporairement toute activité dans l'entreprise où il est occupé ou dans la profession qu'il exerce, a droit aux indemnités d'incapacité temporaire totale de travail pendant la période au cours de laquelle il cesse toute activité.

Le travailleur qui accepte la proposition de cesser définitivement toute activité dans l'entreprise où il est occupé ou dans la profession qu'il exerce, a droit, au cours de la période de 90 jours qui suit le jour de la cessation effective du travail, à une allocation forfaitaire équivalente aux indemnités d'incapacité permanente totale de travail.

.../...

La proposition de cesser temporairement ou définitivement toute activité est faite au travailleur par le fonds des maladies professionnelles, sur avis du médecin désigné par le Roi.

Le travailleur ayant accepté de cesser définitivement toute activité et ne réunissant pas les condition en vue de bénéficier de la loi du 28 avril 1958 relative à la formation et à la réadaptation professionnelles ainsi qu'au reclassement des handicapés, peut se soumettre à une réadaptation professionnelle.

Pendant la durée de cette réadaptation, le travailleur a droit aux indemnités d'incapacité permanente totale de travail, diminuées des avantages en espèces accordés éventuellement par l'établissement où s'effectue la réadaptation.

Les frais occasionnés par la réadaptation sont supportés par le fonds des maladies professionnelles dans les conditions et suivant les modalités à déterminer par le Roi.

Pour le travailleur qui s'est soumis à une réadaptation professionnelle à charge du fonds de formation, de réadaptation et de reclassement social des handicapés, ou à charge du fonds des maladies professionnelles, la période de 90 jours visée à l'alinéa 2 du présent article, prend cours le lendemain du jour où cette réadaptation se termine.

.../...

Article 34.-

Lorsque le travailleur, atteint d'une incapacité temporaire de travail, cesse définitivement toute activité, conformément à l'article 33, l'incapacité temporaire de travail est considérée comme permanente et évaluée comme telle à l'expiration de la période de 90 jours prévue audit article.

Le travailleur qui a bénéficié des dispositions de l'article 33 ne peut être occupé à des travaux comportant le risque de la maladie qui a justifié la cessation de son activité.

Le Roi fixe les règles particulières d'application des dispositions de l'article 33 et du présent article.

Il peut, notamment, déterminer les conditions dans lesquelles tout employeur qui occupe un travailleur ayant bénéficié des dispositions de l'article 33 à des travaux comportant le risque de la maladie qui a justifié la cessation de l'activité, est tenu au remboursement au fonds des maladies professionnelles, des indemnités que cet organisme accorde ou pourrait encore être amené à accorder à ce travailleur".

Il résulte des commentaires que l'exposé des motifs consacre à ces articles que les propositions du fonds des maladies professionnelles peuvent s'adresser non seulement aux victimes d'une maladie professionnelle, mais également aux personnes protégées par la loi et chez qui une prédisposition à contracter une maladie professionnelle déterminée est décelée. Cette dernière possibilité devrait être formulée de manière plus

.../...

explicite dans l'avant-projet, de préférence dans une disposition particulière, étant donné qu'il s'agit bien plus d'une mesure de prévention des maladies professionnelles que d'une mesure tendant à la réparation des dommages résultant de ces maladies.

L'article 34, alinéa 2, de l'avant-projet, semble devoir s'appliquer, vu les termes dans lesquels il est rédigé, à la victime qui accepte une proposition de cessation temporaire. Ceci ne paraît toutefois pas être l'intention poursuivie. Le Conseil d'Etat a dès lors, dans le texte qu'il propose ci-après, limité la disposition visée au cas de la cessation définitive.

L'article 34, dernier alinéa, appelle les observations suivantes. Cet alinéa prévoit la possibilité de prendre des sanctions à l'égard de l'employeur qui occuperait la victime à des travaux comportant le risque de la maladie professionnelle. Toutefois, selon cette disposition, il appartiendra au Roi de déterminer dans quels cas cette sanction pourra s'appliquer et en quoi elle consistera. Le Conseil d'Etat estime qu'un pouvoir trop étendu est en l'occurrence confié au Roi et qu'il appartient à la loi de fixer certaines limites au pouvoir royal. Une des restrictions à y apporter pourrait consister à exiger, comme le fait l'article 36 de l'avant-projet, une relation de cause à effet entre la rechute ou l'aggravation d'une part, et l'exposition ultérieure au risque d'autre part. Une autre restriction devrait consister à limiter la responsabilité de l'employeur au seul cas où il aurait eu connaissance de l'interdiction qui existait dans le chef de la victime. Le texte proposé ci-après est établi dans ce sens.

.../...

Enfin, l'avant-projet ne prévoit aucune mesure qui doit permettre de suspendre le contrat de louage de services ou d'y mettre fin, au cas où le travailleur accepte la proposition de cessation temporaire ou définitive de son activité. Sans doute, le contrat sera-t-il suspendu d'office si le travailleur subit une incapacité de travail par suite d'une maladie professionnelle, mais il a déjà été indiqué qu'une cessation temporaire est également prévue pour le cas où serait décelée, chez un travailleur, une prédisposition à une maladie professionnelle déterminée, auquel cas il ne subirait pas nécessairement une incapacité de travail, à moins d'admettre que l'interdiction de toute activité faisant suite à l'acceptation de la proposition du fonds des maladies professionnelles entraîne, par sa nature, une incapacité de travail. Pour écarter toute incertitude à ce propos, il serait souhaitable de prévoir, dans une disposition explicite, la possibilité de suspendre le contrat en cas d'acceptation d'une proposition de cessation temporaire. D'autre part, la proposition d'une cessation définitive devrait entraîner, en cas d'acceptation, la résiliation définitive du contrat, à moins que l'employeur consente à occuper le travailleur intéressé à d'autres travaux s'il en a la possibilité. Le Gouvernement devrait donc examiner s'il n'y a pas lieu d'introduire des dispositions particulières permettant de mettre fin au contrat immédiatement et sans indemnité à payer par une des parties.

.../...

Le texte proposé ci-après suit en outre un ordre plus logique et comporte quelques modifications qui n'appellent pas de commentaire.

Article 33.

§ 1er. Sur avis du médecin désigné par le Roi, le fonds peut, s'il le juge nécessaire, proposer à toute victime d'une maladie professionnelle de s'abstenir soit temporairement soit définitivement de toute activité qui puisse l'exposer encore au risque de cette maladie et de cesser soit temporairement soit définitivement l'activité qu'il exerce.

§ 2. La victime qui accepte la proposition de cessation temporaire a droit aux indemnités d'incapacité temporaire totale de travail pendant la période de cessation temporaire.

§ 3. La victime qui accepte la proposition de cessation définitive a droit, au cours de la période de nonante jours qui suit le jour de la cessation effective, à une allocation forfaitaire équivalente aux indemnités d'incapacité permanente totale de travail.

Pour la victime qui se soumet à une réadaptation professionnelle soit à charge du fonds des maladies professionnelles soit dans le cadre de la législation relative au reclassement social des handicapés, la période de nonante jours prend cours le lendemain du jour où cette réadaptation se termine.

.../...

§ 4. La victime qui accepte la proposition de cessation définitive peut, si elle ne réunit pas les conditions prévues par la législation relative au reclassement social des handicapés, bénéficier d'une réadaptation professionnelle à charge du fonds des maladies professionnelles.

Pendant la durée de cette réadaptation elle a droit aux indemnités d'incapacité permanente totale, diminuées des avantages en espèces accordés par l'établissement où s'effectue la réadaptation.

Les frais occasionnés par la réadaptation sont supportés par le fonds des maladies professionnelles dans les conditions et suivant les modalités à déterminer par le Roi.

§ 5. La victime qui a accepté la proposition de cessation définitive, ne peut effectuer des travaux comportant le risque de la maladie qui a justifié la cessation de son activité. L'employeur ne peut pas davantage l'occuper à de tels travaux.

Le Roi peut déterminer dans quels cas et dans quelle mesure l'employeur qui a sciemment enfreint les dispositions de l'alinéa 1er du présent paragraphe, peut être astreint à rembourser au fonds des maladies professionneles les indemnités que cet organisme accorde à la victime ou à ses ayants droit, en raison du décès, d'une rechute ou d'une aggravation de la maladie trouvant leur cause dans l'infraction.

§ 6. Le Roi fixe les règles particulières d'application des dispositions du présent article et notamment les règles relatives au contrôle du respect des obligations auxquelles les victimes ont souscrit par suite de leur acceptation des propositions du fonds des maladies professionnelles. Les règles de contrôle peuvent prescrire le concours des employeurs qui occupent les victimes.

.../...

Article 35.

Dans la version néerlandaise, le début de l'alinéa 2 serait mieux rédigé ainsi qu'il suit : "Op straffe van weigering van elke vergoeding mogen...".

Article 36.

Il serait souhaitable de remplacer le mot "volontairement" par "sciemment".

Article 37.

L'alinéa 1er serait mieux rédigé ainsi qu'il suit : "Le tarif de l'intervention du fonds des maladies professionnelles dans les frais de soins de santé est établi par le Roi".

Il y a lieu, à l'article 37, de s'interroger sur l'utilité éventuelle d'insérer dans le projet une disposition qui, à l'exemple de l'article 3, alinéa 7, de la loi sur les accidents du travail, prévoirait d'une part la faculté de liquider les interventions du fonds des maladies professionnelles dans les frais médicaux directement à ceux qui en ont pris la charge, et d'autre part une action directe au profit de ceux à qui les frais médicaux sont dus.

.../...

Article 39.

Les alinéas 2 et 3 de cet article sont ainsi conçus :

"Le Roi peut prévoir des exceptions à cette règle en faveur des organismes d'assurance sociale qui ont alloué des sommes à titre provisionnel à l'un de leurs assurés, victime d'une maladie professionnelle ou qui leur ont payé indûment des prestations.

Le Roi peut également fixer les modalités de récupération par le fonds des maladies professionnelles, à charge des organismes d'assurance sociale, des sommes qu'il aurait éventuellement allouées en lieu et place de ces organismes".

L'article 39, alinéa 2, de l'avant-projet remplace l'article 13, alinéa 2, tel qu'il a été modifié par l'arrêté-loi du 24 février 1947. Cependant, tandis que celui-ci fixait une limite maximale de deux cinquièmes pour la cession, et d'un cinquième pour la saisie, et ce au seul profit des organismes d'assurance maladie et invalidité, l'avant-projet est beaucoup plus large, étant donné d'une part qu'il permet au Roi de fixer lui-même ces limites, et d'autre part qu'il permet à d'autres organismes de sécurité sociale de recourir à cette voie de recouvrement.

.../...

L'alinéa 3 est nouveau et paraît nécessaire, eu égard à l'article 52, alinéa 2, de l'avant-projet.

Le Conseil d'Etat observe, à propos de cet article, que les dispositions qui régissent la cession et la saisie sont très divergentes dans la législation sociale, et même qu'elles varient d'une loi à l'autre. Le Conseil a déjà eu l'occasion de décrire cet état de choses et de faire des propositions à cet égard, plus particulièrement dans son avis L. 5599/1 du 28 juin 1957 qui lui avait été demandé par le président du Sénat sur un article d'un projet de loi modifiant la loi du 21 ventôse an IX qui détermine la portion saisissable sur les traitements des fonctionnaires publics et des employés civils, et de la loi du 18 août 1887 relative à l'incessibilité et à l'insaisissabilité des salaires des ouvriers, ainsi que dans son avis L. 7670/2 du 9 mars 1962 sur un projet de loi concernant la protection de la rémunération des travailleurs (Doc. Parl., Chambre, session 1962-1963, n° 471-1).

Article 41.

Cet article est ainsi conçu :

En ce qui concerne les employés, les droits découlant de l'application de la présente loi n'entrent en vigueur que lorsque cessent ceux qui leur sont reconnus en vertu des articles 8 et 10 des lois coordonnées relatives au contrat d'emploi.

.../...

Les droits reconnus aux victimes des accidents du travail par la loi du 20 juillet 1960 instaurant le salaire hebdomadaire garanti, sont applicables aux victimes des maladies professionnelles.

Les droits découlant de l'application de la présente loi n'entrent en vigueur que lorsque cessent ceux prévus à l'alinéa précédent".

L'exposé des motifs commente cet article en ces termes :

"L'article 41 tend, de manière expresse, à limiter le cumul des indemnités pour incapacité de travail résultant d'une maladie professionnelle avec le salaire garanti par la loi sur le contrat d'emploi ou par la loi sur le salaire hebdomadaire garanti.

Le second alinéa affirme l'applicabilité de la loi sur le salaire hebdomadaire garanti aux victimes de maladie professionnelle en raison de ce que cette applicabilité a été mise en doute".

Il résulte clairement de ce commentaire que les dispositions des alinéas 1er et 3 d'une part, et la disposition de l'alinéa 2 d'autre part, ont un objet différent. Il serait dès lors souhaitable de répartir les dispositions de l'article 41 de l'avant-projet sur deux articles.

.../...

D'après l'article 41, alinéas 1er et 3, de l'avant-projet, les droits à réparation n'entreront en vigueur que lorsque cesseront les autres droits qui s'y trouvent visés. Ce faisant, le Gouvernement veut interdire le cumul des indemnités dues en vertu de la législation sur les maladies professionnelles et des sommes dues à la victime en vertu d'autres règles. Toutefois, il y a lieu d'observer ici, que l'application de l'avant-projet n'étant pas limitée aux ouvriers et aux employés, l'employeur peut être tenu de continuer à payer à la victime l'intégralité ou une grande partie du salaire ou de la rémunération dans des cas qui n'ont pas été envisagés. Une telle obligation résulte, par exemple, des dispositions suivantes : l'article 83 de la loi du 5 juin 1928 relative aux marins, l'article 25quater de la loi du 1er avril 1936 sur les contrats d'engagement pour le service des bâtiments de navigation intérieure, inséré par la loi du 10 décembre 1962, ou encore les articles 15 des arrêtés du Régent des 30 avril 1947 et 10 avril 1948, modifiés par l'arrêté royal du 8 novembre 1961, qui concernent respectivement les agents temporaires de l'Etat et le personnel ouvrier temporaire de l'Etat. Il est donc indispensable de rédiger la disposition visée en des termes plus larges et plus généraux. D'autre part il semblerait normal, que dans le cas - toujours possible - où la partie du salaire payée par l'employeur serait inférieure à l'indemnité due pour maladie professionnelle, le fonds des maladies professionnelles intervienne pour la différence. Le texte proposé ci-après tient également compte de cette observation.

.../...

Dès lors, le Conseil suggère de rédiger l'article 41 ainsi qu'il suit :

"Les droits découlant de l'application de la présente loi ne peuvent pas ou ne peuvent que partiellement s'exercer, lorsque l'employeur liquide à la victime des sommes qui couvrent tout ou partie des dommages donnant lieu à réparation en vertu de la présente loi".

Aux termes de l'exposé des motifs, l'alinéa 2 de cet article tend à confirmer que la loi du 20 juillet 1960 instaurant le salaire hebdomadaire garanti sera applicable à la victime d'une maladie professionnelle.

Le texte de l'avant-projet se réfère à la loi du 20 juillet 1960. Or, cette loi a été abrogée par la loi du 10 décembre 1962. Dès lors, la disposition de l'alinéa 2 devrait être adaptée à la situation nouvelle consécutive à la loi du 10 décembre 1962. On remarquera que, tout en confirmant en grande partie les mesures prévues par la loi du 20 juillet 1960 en faveur des ouvriers, la loi de 1962 prévoit en outre des mesures semblables à l'égard des bateliers et de certains employés.

Contrairement à ce qui pourrait être déduit de l'exposé des motifs, les cas d'incapacité de travail résultant d'une maladie professionnelle ne seront pas indemnisés comme s'il s'agissait de cas de maladie, mais le seront conformément aux dispositions qui régissent les cas d'accidents du travail. Un exemple tiré de

.../...

l'application de la loi du 10 décembre 1962, pourrait illustrer cette observation : d'après le Gouvernement, le droit d'un ouvrier qui subit une incapacité de travail résultant d'une maladie professionnelle ne sera pas déterminé par l'article 29 de la loi du 10 mars 1900, modifié par la loi du 10 décembre 1962, mais bien par l'article 28bis, b) bis, de la même loi du 10 mars 1900, également modifié par la loi du 10 décembre 1962.

Il résulte à suffisance de ce qui précède que la disposition de l'alinéa 2 doit être autrement formulée. Pour plus de clarté, l'avant-projet devrait procéder par modification expresse des législations auxquelles la loi du 10 décembre 1962 a touché. Dans l'ignorance des intentions du Gouvernement à cet égard, le Conseil d'Etat s'abstient de proposer un texte.

Article 42.

Cet article est ainsi conçu :

"Les indemnités payées en vertu de la présente loi s'adaptent aux fluctuations de l'indice des prix de détail conformément aux dispositions de la loi du 12 avril 1960 et aux dispositions complémentaires que le Roi arrête en vue de permettre l'adaptation des indemnités allouées antérieurement à l'entrée en vigueur de la présente loi".

.../...

Dans cet article, il est question à la fois des indemnités qui seront payées en vertu de la nouvelle loi et de celles qui ont été allouées antérieurement du chef des maladies professionnelles. Il y aurait donc lieu de scinder l'article; la disposition relative aux indemnités payées avant l'entrée en vigueur de la loi gagnerait en outre à être insérée dans les dispositions transitoires. Sur ce dernier point il y a encore lieu d'observer que l'adaptation annoncée de ces indemnités remplacera les allocations supplémentaires qui sont actuellement octroyées sur la base de l'article 10bis de la loi du 24 juillet 1927.

Compte tenu de ces observations, le Conseil d'Etat propose le texte suivant :

"Article 42.-

Les indemnités payées en vertu de la présente loi s'adaptent aux fluctuations de l'indice des prix de détail conformément aux dispositions de la loi du 12 avril 1960 unifiant les divers régimes de liaison à l'indice des prix de détail.

Article ...

Les indemnités allouées antérieurement à l'entrée en vigueur de la présente loi tombent également sous l'application de l'article 42, après avoir été éventuellement adaptées, selon des modalités à déterminer par le Roi, au niveau des salaires ou au coût de la vie actuels".

.../...

Article 43.

Cet article est ainsi conçu :

"La victime d'une maladie professionnelle, bénéficiaire d'une rente, d'une indemnité ou d'une allocation en vertu de la présente loi, reste tenue au paiement des cotisations dues en application de la législation sur la sécurité sociale.

Le Roi détermine les modalités de perception et de répartition de ces cotisations ainsi que les modalités d'exécution des dispositions de l'alinéa 1er".

Cet article remplace l'article 13bis de la loi du 24 juillet 1927, inséré par la loi du 22 juin 1953.

L'avant-projet étendant la législation sur les maladies professionnelles à des personnes qui ne sont pas assujetties à la sécurité sociale, l'article en question devra être adapté de manière telle que l'obligation qu'il entraîne ne s'applique qu'aux assujettis.

L'avant-projet ne reprend pas le texte du dernier alinéa de l'article 13bis précité, aux termes duquel il n'est pas dû de cotisation sur la rente payée en cas de décès aux ayants droit de la victime. Toutefois l'intention n'est nullement de supprimer cette règle; sans doute a-t-on estimé qu'elle ressortait suffisamment, fût-ce indirectement, de l'article 43, alinéa 1er de l'avant-projet.

.../...

Compte tenu des observations qui précèdent, l'article 43 pourrait être rédigé ainsi qu'il suit :

"Le Roi peut, aux conditions qu'il détermine, obliger la victime d'une maladie professionnelle, bénéficiaire d'une rente, indemnité ou allocation en vertu de la présente loi, à payer les cotisations que les dispositions en matière de sécurité sociale applicables à la victime mettent à charge du travailleur.

Le Roi détermine également les modalités de perception et de répartition de ces cotisations".

Article 44.

Au dernier alinéa, il y a discordance entre la version néerlandaise, où il est question d'une commission arbitrale, et la version française, où il est question du juge de paix. D'après l'exposé des motifs, c'est la version française qui est exacte et le texte néerlandais devra donc être amendé.

Articles 47 et 48.

Ces dispositions sont conçues ainsi qu'il suit

"Article 47.-

Les salaires servant de base à la fixation des indemnités se déterminent comme en matière de réparation des dommages résultant des accidents du travail.

.../...

Toutefois, si antérieurement à la date à compter de laquelle les indemnités dues en application de la présente loi sont accordées, la victime a abandonné la catégorie professionnelle où elle a été exposée au risque de la maladie qu'elle a contractée, le salaire de base est la rémunération moyenne qui a été allouée aux autres travailleurs de cette catégorie professionnelle pendant la période annale qui précède la date de la maladie, si cette rémunération est supérieure au salaire visé à l'alinéa précédent.

Il est procédé de la même manière lorsque la victime a, dans les trois années qui ont précédé la date à compter de laquelle les indemnités dues en application de la présente loi sont accordées, abandonné une catégorie professionnelle, pour une autre dans laquelle elle est restée exposée au risque de la maladie, mais où la rémunération était inférieure à celle dont elle bénéficiait auparavant.

Article 48.-

Le salaire de base des personnes visées à l'article 2, 5° et 6°, est au moins égal au salaire pris en considération pour les apprentis, victimes d'un accident de travail.

Le salaire de base des assurés libres visés à l'article 3 est au moins égal au triple du salaire pris en considération pour les apprentis victimes d'un accident du travail. Un salaire supérieur à ce minimum peut servir de base au calcul des indemnités à la

.../...

condition que ce salaire supérieur résulte de la moyenne des déclarations fiscales de la victime, souscrites durant les cinq dernières années précédant le début de la maladie. Dans aucun des cas, le salaire de base ne peut dépasser le plafond fixé en matière de réparation des dommages résultant des accidents du travail".

Les règles relatives au salaire de base se trouvent actuellement dans l'article 10 de la loi du 24 juillet 1927, modifié par l'arrêté-loi du 20 septembre 1945, qui est conçu ainsi qu'il suit :

"Les salaires servant de base à la fixation des indemnités se déterminent comme en matière de réparation de dommages résultant des accidents du travail.

Lorsque l'ouvrier a quitté l'industrie ou la profession qui a causé la maladie au moment où celle-ci se manifeste, le salaire de base s'entend de la rémunération payée à l'intéressé en vertu du contrat de travail au cours de l'année qui a précédé son départ.

Dans le cas où ce salaire ne pourrait être établi, sera prise comme salaire de base la rémunération moyenne allouée dans cette industrie ou profession, aux ouvriers de même catégorie, pendant les douze mois qui ont précédé le départ de l'intéressé.

En ce qui concerne les artisans, les indemnités seront calculées sur la base du salaire minimum pris en considération pour les apprentis, victimes d'une incapacité temporaire de travail multiplié par trois".

.../...

L'alinéa 1er de l'article 47 de l'avant-projet reprend la règle que contient l'article 10, alinéa 1er, de la loi du 24 juillet 1927. Le Gouvernement entend donc que soit appliqué notamment l'article 6, alinéa 1er, de la loi sur les accidents du travail. Cette dernière disposition est rédigée ainsi qu'il suit : "Le salaire servant de base à la fixation des indemnités s'entend de la rémunération effective allouée à l'ouvrier en vertu du contrat, pendant l'année qui a précédé l'accident, dans l'entreprise où celui-ci est arrivé". Le Conseil d'Etat estime que l'application de cette disposition aux maladies professionnelles se heurtera à des difficultés. Il faudrait à tout le moins dire quel événement se substitue au jour de l'accident afin de pouvoir déterminer l'année à prendre en considération et l'entreprise où le salaire a été alloué.

L'alinéa 2 de l'article 47 de l'avant-projet parle, d'une part, de la "date à compter de laquelle les indemnités dues en application de la présente loi sont accordées" et, d'autre part, de la "date de la maladie". Ces deux dates ne sont pas nécessairement les mêmes. En outre, il sera difficile de les déterminer avec précision. Quant à la première de ces dates, il ne faut pas perdre de vue que les diverses sortes d'indemnités prennent cours à des dates différentes et quant à la date de la maladie, on n'aperçoit pas clairement ce qui est envisagé. Le texte doit donc être revu.

.../...

Quant à l'article 47 de l'avant-projet, il faut encore observer que les gens de mer qui, en vertu de l'article 2, alinéa 1er, 3°, de l'avant-projet, seront protégés par la législation projetée, bénéficient d'un régime spécial pour le calcul du salaire de base en cas d'accident du travail. En effet, dans ce cas, ce sont des salaires spéciaux forfaitaires, fixés par le Roi, qui sont pris en considération en vertu de l'article 7, alinéa 1er, de la loi du 30 décembre 1929. Afin d'éviter toute contestation, ce cas gagnerait à être visé expressément; s'il n'en était pas ainsi on ne pourrait tenir compte que du salaire effectivement perçu, et l'on ne pourrait faire application des salaires forfaitaires.

L'article 48 de l'avant-projet se réfère au "salaire pris en considération pour les apprentis victimes d'un accident du travail". L'avant-projet semble perdre de vue que le salaire de base des apprentis victimes d'accidents de travail, varie selon qu'il s'agit soit d'une incapacité temporaire de travail, soit d'une incapacité définitive de travail ou d'un décès. A l'alinéa 1er de l'article 48, les deux salaires de base sont visés et le texte devrait donc se lire ainsi qu'il suit : "Le salaire de base des personnes visées à l'article 2, alinéa 1er, 5° et 6°, est au moins égal au salaire qui est pris en considération, suivant le cas, pour les apprentis victimes d'un accident du travail".

.../...

La première phrase de l'alinéa 2 de l'article 48 entend probablement confirmer la règle actuellement contenue dans l'article 10, alinéa 1er, de la loi du 24 juillet 1927. Si telle est l'intention, on n'aperçoit pas pourquoi les auteurs du texte n'ont pas repris littéralement cette disposition. La première phrase de l'alinéa 2 de l'article 48 de l'avant-projet devrait donc se lire ainsi qu'il suit : "Le salaire de base des assurés libres visés à l'artiole 3 est au moins égal au triple du salaire minimum qui est pris en considération en cas d'incapacité temporaire de travail pour les apprentis victimes d'un accident du travail".

L'avant-projet ne précise pas la manière dont les indemnités éventuelles seront calculées pour les élèves et étudiants fréquentant des cours techniques ou professionnels pratiques ou des laboratoires. Cette catégorie de personnes est visée à l'article 2, alinéa 1er, 9°. Puisque ces personnes ne reçoivent pas de salaire, la règle ordinaire de l'article 47, alinéa 1er, de l'avant-projet ne peut régler leur cas. Le Gouvernement devrait combler cette lacune de l'avant-projet.

.../...

Article 49.

La section 5 serait mieux intitulée : "De la responsabilité civile".

L'article 49 est ainsi conçu :

"Indépendamment des droits découlant de la présente loi, l'action en responsabilité civile reste ouverte au profit de la victime ou de ses ayants droit :

1° contre le chef d'entreprise lorsqu'il a provoqué intentionnellement la maladie.

Peut être considéré comme ayant intentionnellement provoqué la maladie, tout employeur qui a exposé un travailleur à un risque de maladie professionnelle en négligeant gravement les obligations que lui imposent les dispositions légales et réglementaires relatives à la sécurité et à l'hygiène du travail.

2° contre les personnes autres que le chef d'entreprise, ses ouvriers ou préposés, à condition qu'elles soient responsables de la maladie professionnelle.

Le Fonds des maladies professionnelles est, le cas échéant, exonéré de ses obligations à concurrence du montant des dommages et intérêts accordés.

.../...

Les dommages et intérêts ne sont pas cumulés avec les réparations résultant de la présente loi.

En cas de responsabilité totale des personnes visées aux 1° et 2° ci-dessus, le Fonds des maladies professionnelles reste cependant tenu au paiement des réparations légales dans la mesure où, par suite d'insolvabilité, ces personnes ne paient pas les indemnités dues pour dommages matériels en vertu du droit commun.

En cas de responsabilité partielle des personnes visées aux 1° et 2° ci-dessus, le Fonds des maladies professionnelles reste tenu au paiement :

1° de la fraction des réparations légales qui correspond à la part de responsabilité qui n'est pas mise à charge de ces personnes et

2° dans la mesure de l'insolvabilité de ces personnes, du surplus des réparations légales.

L'action contre la personne responsable peut être exercée par le Fonds des mal dies professionnelles, à ses risques et périls en lieu et place de la victime ou ses ayants droit, si ces derniers ne l'exercent pas".

L'alinéa 1er de cet article appelle les observations suivantes.

Il y a lieu de signaler tout d'abord qu'il y a contradiction entre le texte de l'alinéa 1er et les commentaires que lui consacre l'exposé des motifs.

.../...

Celui-ci porte, en effet : "Toutefois, une notion nouvelle a été introduite. La maladie est considérée comme intentionnellement provoquée lorsque l'employeur a négligé gravement les obligations que lui imposent les dispositions légales et réglementaires relatives à la sécurité et à l'hygiène du travail. C'est au juge qu'il appartiendra évidemment d'apprécier s'il y a eu ou non négligence grave". D'après ce commentaire, le juge qui constate une négligence grave devra admettre que la maladie professionnelle est réputée avoir été provoquée par un acte intentionnel de l'employeur, alors que le texte du projet lui laisse la latitude, lorsqu'il constate une infraction grave, d'apprécier si cette infraction doit ou non être assimilée à un acte intentionnel. Le texte doit dès lors être adapté de manière à refléter fidèlement les intentions du Gouvernement . En outre, il paraît inutile, dans l'hypothèse où c'est l'exposé des motifs qui répond aux intentions exactes du Gouvernement, de recourir à une présomption d'assimilation à l'acte intentionnel. Enfin, il semble que l'on pourrait se borner à exiger l'existence d'un lien de causalité entre la maladie professionnelle et la faute grave consistant dans l'inobservation de certaines obligations, sans qu'il soit besoin de préciser que l'employeur doit avoir exposé la victime au risque de la maladie professionnelle, cette exigence étant implicitement contenue dans la condition précitée. En conséquence, le texte de l'alinéa 1er, 1°, pourrait être rédigé ainsi qu'il suit :

.../...

"1° contre le chef d'entreprise qui a causé la maladie professionnelle, soit intentionnellement, soit en négligeant gravement les obligations que lui imposent les dispositions légales et réglementaires relatives à la sécurité et à l'hygiène du travail".

La rédaction suivante est proposée pour l'alinéa 1er, 2° :

"2° contre les personnes responsables de la maladie professionnelle, autres que le chef d'entreprise, ses ouvriers ou préposés".

Au sujet de l'alinéa 1er, il échet d'observer au surplus que tant la loi que le présent avant-projet sont muets sur l'acte intentionnel qui serait le fait des travailleurs ou des préposés de l'employeur. Il en va du reste de même du texte correspondant de la loi sur les accidents du travail , qui figure à l'article 19 de celle-ci. Or, dans un arrêt du 23 mai 1935 (Pas. 1935, I, 254), la Cour de Cassation, se basant sur des éléments tirés des travaux préparatoires d'un projet de loi modifiant la loi sur les accidents du travail, a admis que la victime dispose également d'une action en dommages et intérêts contre son compagnon qui a provoqué intentionnellement l'accident du travail. Il serait sans doute souhaitable, dans ces conditions, de compléter l'alinéa 1er par un 3° ainsi conçu : "(3°) contre les ouvriers ou les préposés du chef d'entreprise qui auraient intentionnellement provoqué la maladie professionnelle".

.../...

L'alinéa 2, qui dégage le fonds des maladies professionnelles d'une partie de ses obligations est superflu, cette exonération résultant déjà du texte des alinéas 4 et 5 qui règlent les obligations incombant dans ce cas au fonds des maladies professionnelles. Si cet alinéa était néanmoins maintenu, il conviendrait de le rédiger ainsi qu'il suit :"Le fonds des maladies professionnelles est, le cas échéant, exonéré de ses obligations jusqu'à concurrence du montant des dommages et intérêts payés".

Dans la version néerlandaise de l'alinéa 3, il serait préférable de substituer aux mots "schaden en interesten" le mot "schadevergoeding".

Si la suggestion tendant à compléter l'alinéa 1er par un 3° est adoptée, il conviendra, aux alinéas 4 et 5, de remplacer les mots "personnes visées aux 1° et 2° ci-dessus" par les mots "personnes visées à l'alinéa 1er (1°, 2° et 3°)".

L'alinéa 6 qui correspond au texte actuel, n'a d'autre but que de permettre au fonds des maladies professionnelles de se prévaloir, au même titre que l'employeur ou son assureur en matière d'accidents du travail, d'une subrogation légale dans les droits de la victime ou de ses ayants droit, lorsqu'il se retourne contre la personne qui est civilement responsable de la maladie professionnelle . Cette disposition serait à la fois plus simple et plus claire si elle était rédigée

.../...

en ces termes : "Le fonds des maladies professionnelles est subrogé aux droits que la victime ou ses ayants droit possèdent contre la personne responsable de la maladie professionnelle, jusqu'à concurrence des sommes qu'il leur a payées". Il appartient au Gouvernement d'apprécier s'il n'y a pas lieu, au surplus, de permettre au fonds de récupérer à charge du tiers le capital représentatif de la rente qu'il a constituée, comme les assureurs sont autorisés à le faire depuis la modification que la loi du 16 mars 1954 a apportée à l'article 19 de la loi sur les accidents du travail. A cet effet, il y aurait lieu, le cas échéant, d'insérer dans l'avant-projet une disposition ainsi conçue : "Dès l'expiration du délai de revision de la rente octroyée à sa charge, le fonds des maladies professionnelles peut, en outre, réclamer à la personne responsable, dans la mesure du droit qu'il possède contre lui, le remboursement du capital représentatif de ladite rente, fixé conformément à un tarif approuvé par arrêté royal".

Article 50.

Cet article devrait être rédigé ainsi qu'il suit :

"Article 50.-

Le fonds des maladies professionnelles statue sur toutes demandes de réparation ainsi que sur toutes demandes de revision des indemnités acquises. Ces demandes lui sont adressées par écrit et sont instruites de la manière déterminée par le Roi.

Sur avis du conseil technique, le Roi peut fixer pour chaque maladie les délais dans lesquels les demandes doivent être introduites. Toutefois, en ce qui concerne les cas d'incapacité temporaire, les demandes doivent être introduites au cours de la période d'incapacité temporaire de travail".

Article 51.

La version néerlandaise de l'alinéa 1er de cet article devrait être rédigée ainsi qu'il suit :

"Tegen de beslissingen van het beroepsziekten-fonds wordt beroep ingesteld bij de vrederechter van het kanton waarin de getroffene zijn woonplaats heeft of, wanneer de getroffene zijn woonplaats niet in België heeft, bij de vrederechter van het kanton waarin het beroepsziektenfonds is gevestigd".

L'alinéa 2 est superflu puisque l'alinéa 1er couvre tous les cas possibles et doit être supprimé.

L'alinéa 3 devrait être rédigé ainsi qu'il suit :

"Le juge de paix statue en dernier ressort jusqu'à un montant de 2.000 fr. et en premier ressort, quel que soit le montant de la demande".

Dans la version néerlandaise, les mots "uit vrije wil" devraient être remplacés par le mot "vrijwillig" à l'alinéa 6 et le mot "vermetel" par le mot "roekeloos" à l'alinéa 7.

.../...

Article 52.

Cet article devrait être rédigé ainsi qu'il suit :

"Article 52.-

Les décisions du fonds des maladies professionnelles accordant des indemnités sont exécutoires par provision nonobstant recours.

Tant que la cause n'est pas en état, le juge a le droit d'accorder, même d'office, à la victime ou à ses ayants droit une allocation journalière provisoire".

Article 53.

Cet article devrait être rédigé ainsi qu'il suit :

"Article 53.-

L'action en paiement ou en revision des indemnités ne peut être portée devant la juridiction répressive. Elle est indépendante de l'action publique éventuelle".

Article 54.

Dans la version néerlandaise "§ 1" devrait être supprimé après "Artikel 54", et le 4° devrait se lire ainsi qu'il suit :

"4° door een bijdrage vanwege de vrijwillig verzekerden".

.../...

Article 55.

Cet article semble perdre de vue le cas des personnes occupées qui ne seraient ni ouvriers ni employés. Le Gouvernement devrait combler cette lacune de l'avant-projet.

Article 57.

Cette disposition devrait être rédigée ainsi qu'il suit :

"Article 57.-

Sur avis du comité de gestion, le Roi peut, modifier le taux des cotisations visées aux articles 55 et 56".

Article 58.

Puisque le projet ne contient aucune précision sur l'importance de la cotisation des assurés libres, cet article devrait être rédigé ainsi qu'il suit :

"Article 58.-

Le Roi détermine le taux des cotisations des assurés libres".

.../...

Article 59.

Cette disposition devrait être rédigée ainsi qu'il suit :

"Article 59.-

Les personnes qui n'effectuent pas, dans les délais prescrits par le Roi, le versement des cotisations dont elles sont débitrices, sont redevables envers le fonds des maladies professionnelles d'une majoration et d'un intérêt de retard dont le montant et les modalités de perception sont également fixés par le Roi.

Le recouvrement des sommes dues par ces personnes au fonds des maladies professionnelles, peut s'effectuer par la transmission du dossier à l'administration des contributions directes , qui poursuivra la perception comme en matière de contributions directes.

Les contestations entre le fonds des maladies professionnelles et les assujettis, même s'ils sont commerçants, sont de la compétence des juridictions civiles. Le juge de paix statue en premier ressort, quel que soit le montant de la demande.

Les actions dont le fonds des maladies professionnelles dispose contre les assujettis du chef de non paiement de cotisations dans les délais requis se prescrivent par trois ans.

Les actions qui peuvent être intentées contre le fonds des maladies professionnelles en répétition de paiements indus de cotisations, se prescrivent par trois ans à partir de la date du paiement.

.../...

Indépendamment des majorations et intérêts de retard visés au premier alinéa, les mandataires des assujettis qui ne remplissent pas les obligations leur incombant en lieu et place de leurs mandants, ou qui ne se conforment pas aux dispositions des arrêtés pris en exécution de la présente loi, sont redevables envers le fonds des maladies professionnelles d'une indemnité dont le montant et les conditions d'application sont fixés par le Roi".

Article 60.

L'article est conçu ainsi qu'il suit :

"Le paiement des cotisations, de la majoration de cotisations et de l'intérêt de retard visés à l'article 59 est garanti par un privilège qui prend rang immédiatement après le n°4 quater et sous le n°4 quinquies de l'article 19 de la loi du 16 décembre 1851 sur les privilèges et hypothèques".

Cette disposition a pour but d'accorder au fonds des maladies professionnelles un privilège qui prend le même rand que le privilège accordé à l'Office national de sécurité sociale pour les sommes qui lui sont dues en vertu de l'article 4 de la loi du 14 juillet 1961 qui modifie l'article 12bis, § 2, de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944. Dans le texte de l'avant-projet, le privilège du fonds des maladies professionnelles est toutefois plus étendu que celui de l'Office national de sécurité sociale puisque , d'une part, il s'étendra également aux majorations de cotisations et aux intérêts, et, d'autre part, il sera illimité dans le temps. Une

.../...

Une telle disposition doit trouver sa place dans la législation relative aux privilèges et hypothèques. Elle doit être présentée comme une modification de cette législation et devrait être rédigée ainsi qu'il suit :

"Article 60.-

L'article 19, alinéa 1er, 4°, quinquies, de la loi du 16 décembre 1851 relative aux privilèges et hypothèques est complété par la disposition suivante :

Le paiement des cotisations, des majorations des cotisations et des intérêts éventuellement dus au Fonds des maladies professionnelles".

Article 63.

Dans la version néerlandaise, les mots "rechtstreekse en onrechtstreekse belastingen" devraient se lire "directe en indirecte belastingen".

Article 64.

Cette disposition devrait être rédigée ainsi qu'il suit :

"Sont délivrés gratuitement tous certificats, actes de notoriété et autres dont la production est exigée par le fonds des maladies professionnelles en exécution de la présente loi.

CHAPITRE VII.

L'intitulé "Sancties" dans la version néerlandaise devrait se lire "Strafbepalingen".

.../...

Article 65.

Cette disposition est conçue ainsi qu'il suit :

"Lorsqu'un employeur ou un assuré libre élude les obligations à l'égard du fonds des maladies professionnelles, résultant de la présente loi ou des arrêtés pris en exécution de celle-ci,le contrevenant est puni d'une amende de 26 à 200 frs et ce, sans préjudice des dispositions des articles 59 et 60".

Telle qu'elle est rédigée, cette disposition est loin d'être claire . Vise-t-elle uniquement les cas où l'on a cherché à se soustraire au paiement des cotisations dues , comme le suggère l'emploi du terme "éluder" , ou bien le champ d'application est-il beaucoup plus vaste et comprend-il l'inobservation de toute obligation imposée à l'employeur ou aux assurés libres, y compris donc des obligations non pécuniaires ? Le Gouvernement devrait préciser ses intentions sur ce point.

Si la deuxième hypothèse est la bonne, il convient encore d'observer ce qui suit . Une disposition pénale formulée en termes généraux est souvent une source de difficultés. D'abord, il demeurera toujours incertain que le législateur a voulu sanctionner telle ou telle obligation. C'est pourquoi, pour renforcer notamment l'efficacité de la disposition pénale, il est hautement souhaitable que la loi précise les cas d'infraction. Ce but peut être atteint de diverses manières : on pourrait renvoyer aux dispositions dont l'inobservation constituerait une infraction; on pourrait également définir explicitement l'acte punissable; on pourrait, enfin, contourner la difficulté en se bornant à insérer dans la loi une disposition aux termes de laquelle le Roi pourra prévoir une amende de 26 à 200 francs en cas

.../...

d'inobservation des obligations que la loi où les arrêtés pris en exécution de la loi imposent aux employeurs ou aux assurés libres. Dans cette dernière hypothèse, il appartiendra au Roi de préciser ultérieurement les cas d'infraction .

Le texte de l'avant-projet exclut toute possibilité pour le juge de tenir compte de circonstances atténuantes. Si le Gouvernement désire maintenir cette possibilité, l'avant-projet devrait être complété par la disposition suivante : "Toutes les dispositions du Livre Ier du Code pénal, le chapitre VII et l'article 85 non exceptés, sont applicables à ces infractions".

Article 66.

Cette disposition est conçue ainsi qu'il suit :

"Par dérogation à l'article 29 et sans préjudice des droits issus de l'application de la loi du 24 juillet 1927, relative à la réparation des dommages causés par les maladies professionnelles, les prestations prévues par la présente loi ne sont pas attribuables aux personnes qui, à la date du 31 décembre 1963, sont bénéficiaires d'une prestation accordée en vertu d'un régime d'invalidité belge ou étranger, autre qu'un régime de réparation des dommages résultant des accidents du travail et qui n'ont plus été exposées aux risques des maladies pprofessionnelles depuis l'entrée en vigueur de la présente loi".

L'exposé des motifs commente ces dispositions ainsi qu'il suit :

.../...

"L'article 66 précise que les bénéficiaires de prestations d'un régime de sécurité sociale pour une incapacité de travail résultant d'une maladie professionnelle ne donnant pas lieu à réparation dans le cadre de la loi de 1927 ne peuvent prétendre au bénéfice de la loi nouvelle, à moins qu'après l'entrée en vigueur de la loi nouvelle, ils soient à nouveau exposés aux risques de maladies professionnelles.

Ceci signifie que les bénéficiaires en cause ne peuvent prétendre aux prestations de la loi nouvelle que si, par suite d'une exposition au risque de maladie professionnelle depuis la date d'entrée en vigueur de la nouvelle loi, leur affection antérieure à cette dernière date s'est aggravée ou encore si une nouvelle affection a été contractée".

La comparaison du texte et du commentaire fait apparaître, d'une part, une certaine imprécision du texte, et, d'autre part, certaines divergences. C'est ainsi que ceux qui, au 31 décembre 1963 bénéficient d'une indemnité du chef d'une maladie professionnelle en vertu de la loi du 24 juillet 1927 ne peuvent, selon le texte, prétendre au bénéfice de la nouvelle loi à moins qu'ils ne soient de nouveau exposés aux risques de maladies professionnelles alors que, d'après le commentaire - et telle sera sans doute l'intention du Gouvernement - ils peuvent prétendre à ces bénéfices à partir du 1er janvier 1964. Dans le texte, il est en effet question d'une "prestation accordée en vertu d'un régime d'invalidité belge ou étranger autre qu'un régime de réparation des dommages résultant des accidents du travail", alors que l'exposé des motifs fait état d'un "régime de sécurité sociale pour une incapacité de travail résultant d'une maladie professionnelle ne donnant pas lieu à réparation dans le cadre de la loi de 1927". Le

.../...

commentaire exige en outre que les personnes visées à l'article 66 voient leur affection s'aggraver ou soient atteintes d'une nouvelle affection. Cette exigence ne se retrouve pas dans le texte. Enfin, des contestations peuvent surgir quant à l'interprétation des mots "exposées aux risques des maladies professionnelles". Ainsi qu'il a été dit à propos de l'article 29, la victime doit prouver qu'elle a été exposée en raison de sa profession aux risques de la maladie professionnelle dont elle est atteinte. Si les termes cités doivent également être compris dans ce sens, il conviendrait de les remplacer par un texte qui exprimerait mieux cette intention et où il ne serait plus question d'une manière générale des risques des maladies professionnelles, mais uniquement du risque de la maladie professionnelle dont la victime est atteinte.

Bien que le commentaire ne le précise pas, l'article 66 semble viser surtout le cas des ouvriers mineurs, en faveur de qui le Gouvernement se propose de reconnaître une nouvelle maladie professionnelle et qui, s'ils bénéficient au 31 décembre 1963 d'un régime d'invalidité visé à l'avant-projet, ne pourront prétendre aux avantages de la nouvelle loi que s'ils sont de nouveau exposés aux risques de ladite maladie professionnelle.

.../...

On observera enfin que l'article 66 limitera également la portée de l'article 32 de l'avant-projet, qui attache une certaine rétroactivité à la reconnaissance de nouvelles maladies professionnelles. Si le Gouvernement estime que d'autres règles régissent l'application normale dudit article 32, du moins pendant la transition de l'ancienne à la nouvelle loi, il devrait le prévoir dans une disposition expresse.

Le Gouvernement devrait donc remanier le texte de l'article 66.

Article 67.

Cette disposition est conçue ainsi qu'il suit :

"Les travailleurs visés à l'article 2, 2° ; qui ne tombent pas sous l'application de l'article 66, ne peuvent pas bénéficier d'une pension d'invalidité, au titre de la législation spéciale sur la retraite des ouvriers mineurs et assimilés, lorsqu'ils sont atteints d'une maladie professionnelle donnant lieu à réparation en vertu de la présente loi".

Le commentaire de cet article est rédigé ainsi qu'il suit :

.../...

"L'article 67 prévoit une interdiction de cumul entre la pension d'invalidité prévue par la législation spéciale sur la retraite des ouvriers mineurs et les prestations prévues par la présente loi lorsque de part et d'autre l'affection génératrice de droit est la même".

Cette disposition aura pour effet que les ouvriers mineurs visés dans l'article ne pourront obtenir une pension d'invalidité pour cause d'incapacité définitive de travail résultant d'une maladie reconnue comme maladie professionnelle s'il n'est pas établi au préalable par une décision du fonds des maladies professionnelles ou du juge que ladite maladie ne donne pas lieu à réparation dans le cas d'espèce.

Afin de préciser l'intention du Gouvernement, le Conseil d'Etat propose la rédaction suivante :

"Les ouvriers mineurs et assimilés visés à l'article 2, alinéa 1er, 2°, qui ne tombent pas sous l'application de l'article 66 et qui sont atteints d'une maladie professionnelle donnant lieu à réparation en vertu de la présente loi, ne peuvent prétendre pour cette maladie à la pension d'invalidité prévue par la législation relative à la pension de retraite des ouvriers mineurs et assimilés".

.../...

Article 68.

Cette disposition est conçue ainsi qu'il suit :

"Les membres du personnel du fonds de prévoyance en faveur des victimes des maladies professionnelles en service dans cet organisme à la date d'entrée en vigueur de la présente loi sont transférés d'office, à cette même date, au fonds des maladies professionnelles.

Pour la première mise en place du personnel du fonds des maladies professionnelles,le Roi peut, dans les conditions qu'il détermine, nommer les agents transférés du fonds de prévoyance en faveur des victimes des maladies professionnelles.

Le Roi peut fixer le cadre du personnel sans avoir à observer la procédure déterminée à l'article 20 pour autant que l'arrêté soit publié au Moniteur belge dans les trois mois qui suivent la publication de la présente loi".

L'alinéa 1er de cette disposition peut être supprimé s'il est renoncé à la création d'un nouvel établissement public. S'il n'y est pas renoncé, le texte devra être complété par les mots "avec maintien de leur grade, de leur ancienneté et de leur traitement". D'après l'exposé des motifs, l'alinéa 1er entend, en effet, donner au personnel du fonds de prévoyance les garanties voulues quant à sa reprise par le fonds des maladies professionnelles.

.../...

L'exposé des motifs est muet quant aux intentions que le Gouvernement poursuit par l'alinéa 2 de l'article 68 de l'avant-projet, vraisemblablement inspiré de l'article 48 de la loi d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier du 14 février 1961.

Dans la mesure où ce deuxième alinéa tend uniquement à permettre au Roi de nommer les membres du personnel, avec maintien de leur grade dans le fonds des maladies professionnelles, il est dans une large mesure superflu: il suffirait alors de compléter l'alinéa 1er par les mots "par le Roi", l'alinéa 2 devenant complètement inutile.

Telle n'est sans doute pas l'intention du Gouvernement. Il est à présumer que celui-ci, qui se réserve dans l'alinéa 2 "la première mise en place du personnel" et qui soustrait par là au comité de gestion les nominations qui se rattachent à cette opération, désire être en mesure, d'une part, d'édicter des règles spéciales permettant de nommer, à un grade supérieur des anciens agents du fonds de prévoyance et, d'autre part, de nommer ces agents conformément à ces règles préalablement établies par voie de règlement.

En supprimant sous certaines conditions la consultation préalable du comité de gestion prescrite par l'article 20 de l'avant-projet, l'alinéa 3 a manifestement pour but de faciliter les formalités de la fixation du nouveau cadre du personnel qui sera élaboré après l'entrée en vigueur de la loi pour pourvoir aux nouveaux besoins en personnel du fonds des maladies professionnelles.

.../...

Les alinéas 2 et 3 appellent les observations suivantes.

Les alinéas 2 et 3 devraient en premier lieu être intervertis. En effet, le cadre du personnel devra être fixé avant qu'il soit possible de nommer à de nouveaux emplois et, par conséquent, à un grade supérieur.

L'article 11 de la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public, modifié par l'arrêté royal du 18 décembre 1957, dispose que le cadre et le statut du personnel des organismes énumérés dans cette loi, et donc également du fonds des maladies professionnelles, sont fixés par le Roi sur la proposition du Ministre intéressé et du Ministre qui a l'administration générale dans ses attributions. Pour que l'application de cette règle ne soit pas perdue de vue lorsque le Roi mettra en oeuvre l'article 68, alinéas 2 et 3, de l'avant-projet, cette disposition sera rappelée dans le texte proposé ci-après.

Une autre formalité ne peut être négligée lors de la fixation du cadre du personnel ou des conditions relatives à la nomination qui sont visées à l'alinéa 2 : la consultation syndicale. C'est une obligation à laquelle on n'échappe d'ailleurs pas en créant un nouvel établissement public, ainsi qu'il résulte, d'une part, de l'arrêt n° 9219, CREVECOEUR, 2 mars 1962 et, d'autre part, de l'avis du 21 février 1963 précité de la section de législation sur un projet de

.../...

loi instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité (observation générale X). S'agissant d'une formalité que le Roi s'est imposée à lui-même par l'arrêté royal du 20 juin 1955 portant le statut syndical des agents des services publics, il ne peut en être fait état dans la loi.

Tenant compte de ces remarques et de quelques observations de pure forme, qui n'appellent pas de commentaires, le Conseil d'Etat propose de rédiger les alinéas 2 et 3 de l'article 68 ainsi qu'il suit :

"Par dérogation à l'article 20 de la présente loi, le Roi peut, sur la proposition du Ministre de la Prévoyance sociale et du Ministre qui a l'administration générale dans ses attributions, fixer le cadre du personnel du fonds des maladies professionnelles, sans avoir à observer la procédure déterminée audit article 20 pour autant que l'arrêté soit publié dans les trois mois qui suivent l'entrée en vigueur de la présente loi.

Sur la proposition du Ministre de la Prévoyance sociale et du Ministre qui a l'administration générale dans ses attributions, le Roi peut déterminer les conditions dans lesquelles les agents qui, à la date d'entrée en vigueur de la présente loi, appartiennent au personnel du fonds de prévoyance en faveur des victimes des maladies professionnelles, peuvent être nommés au fonds des maladies professionnelles à un grade supérieur dans un des emplois prévus par le présent cadre du personnel,

.../...

pour autant que ces nominations aient lieu avant l'expiration du ... mois qui suit l'entrée en vigueur de la présente loi. En ce qui concerne ces nominations, le Roi peut établir des dérogations à l'article 22 de la présente loi".

Article 69.

Cette disposition, aux termes de laquelle toute convention contraire aux dispositions de la présente loi est nulle de plein droit, s'intègre davantage dans le chapitre VI "Dispositions particulières" que dans un chapitre groupant les dispositions transitoires et finales. L'article 69 du projet doit donc changer de place.

Article 70.

Cet article, qui est une disposition abrogatoire, devrait être rédigé ainsi qu'il suit :

"La loi du 24 juillet 1927 relative à la réparation des dommages causés par les maladies professionnelles, modifiée par les arrêtés-loi des 20 septembre 1945, 7 novembre 1946 et 24 et 25 février 1947 et par les lois des 29 mars 1949, 22 juin 1953 et 2 janvier 1960, est abrogée".

.../...

Article 71.

Il y a discordance entre la version néerlandaise et la version française de cette disposition. Cette dernière seule est exacte. Le texte néerlandais devrait donc se lire ainsi qu'il suit : "Deze wet treedt in werking op 1 januari 1964 met uitzondering van artikel 13, derde tot vijfde lid, dat in werking treedt de dag waarop de leden van het beheerscomité zijn benoemd".

De kamer was samengesteld uit		La chambre était composée de	
de Heren : Messieurs :	F.LEPAGE,	raadsheer van State, conseiller d'Etat,	voorzitter, président,
	H.BUCH, G.VAN BUNNEN,	raadsheren van State, conseillers d'Etat,	
	F.DUCHENE, G.VAN HECKE,	bijzitters van de afdeling wetgeving, assesseurs de la section de législation,	
Mevrouw : Madame :	J.DE KOSTER,	adjunct-griffier, greffier adjoint,	griffier. greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H.G.VAN BUNNEN.

Het verslag werd uitgebracht door de H.O.DE LEYE, substituut.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M.G.VAN BUNNEN.

Le rapport a été présenté par M.O.DE LEYE, substitut.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER, DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) J.DE KOSTER. (get.) F.LEPAGE.